

ΦΩΣ ΕΘΝΩΝ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΘΟΔΟΧΟΥ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ «Ο ΠΡΩΤΟΚΑΝΤΟΣ»

ΦΩΣ ΕΘΝΩΝ

Τελευτά σε εἰς φῶς ἔθνων
Τὸ εἶναι σε εἰς ὠπτηρίαν ἕως ἑξαῖτος τῆς γῆς.
(Ἐφεσ. 1: 47)

Ἰδρυτής τοῦ «ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΟΥ»
† ΑΡΧΙΜ. ΧΑΡΙΤΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΚΙΣ
ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ «ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΟΥ» ΠΕΡΙΟΔΟΥ «2010-2013»

Νικόλαος Σίμος, Πρόεδρος, Δημήτριος Τσερεγκούνης, θεολ.-φιλόλ., Αντιπρόεδρος, Μαίρη Καραχάλιου, Γεν. Γραμματεὺς, Ἄγγελος Ἀντωνέλλης, φυσικός, Ταμίας, Γεώργιος Καραγεωργόπουλος, εκπαιδευτικός, Ἄνδρέας Γουργουλιάντος, δικηγόρος, Φώτιος Θεοδωράτος, γεωπόνος, σύμβουλοι.

ΕΞΕΛΕΓΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Νικόλαος Μεσσαλᾶς, θεολόγος, Ἰωάννης Σταθόπουλος, εκπαιδευτικός, Κωνσταντῖνος Σπίνος

«ΦΩΣ ΕΘΝΩΝ»

«LA LUMIERE DES NATIONS»

EDITION DE L' ASSOCIATION

DE LA MISSION ORTHODOXE «PROTOCLITOS»

68. RUE MIAOULI 26222 PATRAS GRECE

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ
«Ο ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΟΣ» ΜΙΑΟΥΛΗ 68, Τ.Κ. 26222 ΠΑΤΡΑ,
ΤΗΛ.: 2610 329.737, 322.722, ΦΑΞ: 2610 329.390
e-mail: protoklitos@gmail.com

Ἐκδότης - Συντάκτης:
Νικόλαος Μιχ. Σίμος

Σχεδιασμός - Σελιδοποίηση:

Connections Πολιτισμός καί Ἐπικοινωνία
Γεροκωστοπούλου 5, Πάτρα - τηλ.: 2610 270.924

Ἐκτύπωση - Βιβλιοδεσία: ΤΑΧΥΤΥΠΟ
Πάροδος Διοδώρου 160, Βελβίτσι Πατρῶν
Τηλ.: 2610 461.780-790

Ἐπιταγές καί ἐμβάσματα παρακαλοῦμε νά
ἀποστέλλωνται στή διεύθυνσι τοῦ Συλλόγου
Μιαούλη 68 Πάτρα, Τ.Κ. 262 22, τηλ. 2610 329737
ἢ νά κατατίθενται στοὺς λογαριασμούς:

1) ὑπ' ἀριθμ. 32338682 τῆς Ἐμπορικῆς Τραπέζης
IBAN: GR50 0120 6190 0000 00032338 682 BIC: EMPOG RAA

2) ὑπ' ἀριθμ. 226/296169-58 τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης
IBAN: GR8901102260000022629616958 BIC: ETHNG RAA

3) ὑπ' ἀριθμ. 3190101279014 τῆς Αγροτικῆς Τραπέζης
IBAN: GR34 0430 8340 0031 9010 1279 014 BIC: ABGRG RAA

Στὴν περίπτωσι αὐτὴ οἱ δωρητές νά μᾶς
ἀποστέλλουν ἀντίγραφο τοῦ γραμματίου
καταθέσεως, πρὸς ἔκδοσιν τῆς σχετικῆς ἀποδείξεως.

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

4η Τριμηνία 2012, Τεύχος 135

Ἔκδοσις Συλλόγου

Ὁρθοδόξου Ἱεραποστολῆς

ὁ «ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΟΣ»

Μιαούλη 68 Πάτρα, τηλ. 2610 329.737 Τ.Κ. 26222

ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΗ ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ 5 €
ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ 10 €

ΕΙΚΟΝΕΣ ΕΞΩΦΥΛΛΩΝ

1. Ὁ π. Χαρίτων ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἀνέιζει τὸν Ναὸ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου πού ὀραματίστηκε καὶ ἐν ἀγαλλιάσει βροντοφωνεῖ: «Χτυπάτε τὶς καμπάνες τῆς Ὁρθοδοξίας σέ ὅλη τὴν Ἀφρική...»

Ἐίπαν ὅτι εἶναι ὁ μεγαλύτερος Ὁρθόδοξος Ναὸς τῆς Ἀφρικῆς καὶ ὑπέροχο κόσμημα τῆς περιοχῆς. Ὅπως καὶ νὰ ἔχη τὸ σίγουρο εἶναι ὅτι ἀποτελεῖ τόπο λατρείας τοῦ Μόνου καὶ Ἀληθινοῦ Θεοῦ, πνευματικὸ κέντρο τῆς χώρας καὶ καταφύγιο σωτηρίας τῶν πιστῶν τῆς Κανάνγκα.

Ὁ Σύλλογος τοῦ «ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΟΥ» μπορεῖ νὰ σεμνύνεται γι' αὐτὸ τὸ λαμπρὸ οἰκοδόμημα πού κτίσθηκε μὲ δαπάνες του, πρὸς τιμὴν καὶ μνήμη τοῦ μακαριστοῦ ἱδρυτοῦ του, μεγάλου καὶ καταξιωμένου ἱεραποστόλου Ἀρχιμ. π. Χαρίτωνος Πνευματικάκι, προκειμένου νὰ ἐκπληρωθῇ ὁ διακαὴς πρὸς τοῦτο πόθος του.

2. Πίσω ἀπὸ τὴν κόγχη τοῦ Ἱεροῦ τοῦ παλαιοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου εἶναι οἱ τάφοι τῶν Ἱεραποστόλων π. Χρυσοστόμου καὶ π. Χαρίτωνος. Ἦσαν φίλοι στὴν ἐπίγειο ζωὴ μὲ παράλληλη Ἱεραποστολικὴ πορεία τόσο στὴν Ἑλλάδα ὅσο καὶ στὴν Ἀφρική. Τώρα ἀναπαύονται στὴν Ἀφρικανικὴ γῆ, πλησίον τῶν ἰθαγενῶν, πού τόσο ἀγάπησαν, ὥστε νὰ θυσιαστοῦν γι' αὐτοὺς εὐαγγελιζόμενοι Χριστὸν, τὴν εἰρήνην καὶ τὰ ἀγαθὰ Του.

Διακρίνεται ἓνα τμήμα τοῦ Νέου Ἱ.Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου μὲ τὴν περίτεχνη ἐπένδυσι.

Οἱ ψυχές τῶν ἁγίων πατέρων θά ἀγάλλωνται στὸν οὐρανὸ. Ἡ ἁρμονία τῶν ψαλμωδιῶν πού ἀναπέμπονται ἐκεῖ θά τοὺς εὐφραίνει. Δείχοντας τὰ χιλιάδες πνευματικά τους τέκνα πού τὰ ὡδήγησαν διὰ τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος στὴν Ὁρθόδοξο Πίστι, μὲ παρηρησία θά ἴστανται στὸν Οὐρανὸ Ἐθρόνο λέγοντας: «Ἡ σφραγὶς τῆς ἐμῆς ἀποστολῆς ὑμεῖς ἐστέ ἐν Κυρίῳ» (Α' Κορινθίους 9,2)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελ.

- ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΚΑΛΛΟΥΣ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΣΤΗΝ ΚΑΝΑΝΓΚΑ 21 Ὁκτωβρίου 2012 Ν. Σίμου 3-13
- ΚΥΡΙΑΚΗ 11 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2012 ΒΑΠΤΙΣΙΣ ΣΤΗΝ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗ ΣΤΗΝ ΚΑΝΑΝΓΚΑ Ἀρχιμ. π. Χριστοφόρου Μυτιλήνη 14-15
- ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΝΕΟ ΙΕΡΟ ΝΑΟ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΣΤΗΝ ΚΑΝΑΝΓΚΑ 16-17
- ΤΕΛΟΣ ΚΑΙ ΑΡΧΗ. ΑΡΧ. π. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΠΑΠΑΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (1903-1972) Σεβ. Μητροπολίτου Πενταπόλεως κ. Ἰγνατίου 18-24
- ΟΙ ΠΥΓΜΑΙΟΙ ΤΟΥ IMPFONDO Δ. Καραμάτσκου 25-29
- ΕΚΛΟΓΗ ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ ΣΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ 29
- ΣΤΗΛΗ ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗΣ 30-31

Τά ἐγκαίνια τοῦ περικαλλοῦς Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου στήν Κανάνγκα (21 Ὀκτωβρίου 2012)

**«ἄρατε πύλας ... καὶ εἰσελεύσεται ὁ βασιλεὺς τῆς
δόξης.» (Ψαλμός 23,7)**

Ἐγκαινιάσθηκε ὁ νέος Ἱερός Ναός τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου στήν Κανάνγκα τοῦ Κονγκό.

Ἡμέρα μεγάλη γιά τήν Ἐκκλησία τῆς Κανάνγκα ἦταν ἡ Κυριακή τῆς 21ης Ὀκτωβρίου 2012.

Ἀνείπωτη χαρά καί ἀγαλλίασι. Στό ψηλό καμπαναριό οἱ καμπάνες χτυποῦν χαρμόсуна, πανηγυρικά καί ὁ γλυκός ἦχος τους διαλαλεῖ παντοῦ τό ἱστορικό γεγονός.

Εὐδόκησε ὁ Θεός ἔπειτα ἀπό προσδοκία ἐτῶν νά ξημερώση αὐτή ἡ εὐφρόσυνη μέρα, νά τελεσθοῦν τά ἐγκαίνια τοῦ μεγαλοπρεποῦς Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, στήν καρδιά τῆς Ἀφρικῆς, στήν πόλι Κανάνγκα, πού ἀνηγέρθη πλάι στόν παλαιό Ναό καί

μέχρι τώρα πόλο ἔλξεως τῶν πιστῶν.

Τό ἀπόγευμα τοῦ Σαββάτου ξεκίνησε μέ ἱεροπρέπεια καί λαμπρότητα ἡ τελετή τῆς περιφορᾶς καί καταθέσεως τῶν Ἱερῶν Μαρτυρικῶν Λειψάνων καί ὁ πανηγυρικός Ἑσπερινός στόν Ἱερό Ναό, χοροστατοῦντος τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς κ. Θεοδώρου Β', ὁ ὁποῖος συνεδύασε τήν ἐπίσκεψί του στήν Κανάνγκα μέ τό ἱστορικό αὐτό γεγονός.

Τήν ἐπομένη ὁ Πατριάρχης ἐτέλεσε σύμφωνα μέ τήν καθιερωμένη ἐκκλησιαστική τάξι καί λαμπρότητα τήν ἀκολουθία τῶν ἐγκαινίων ἔχοντας συλλειτουργοῦς τούς Σεβασμιώτατους Μητροπολίτες Πενταπόλεως κ. Ἰγνάτιο καί Κεντρώας Ἀφρικῆς κ. Νικηφόρο, τούς Αρχιμανδρίτες π. Χριστοφόρο Μυτιλήνη καί π. Νάρκισσο Γκάμμο καί τούς ἰθαγενεῖς κληρικούς.

Τά πλήθη τῶν πιστῶν πού ἀπό ὑωρίς τό πρῶτῷ

Ἡ περιφορά τῶν Ἱερῶν Λειψάνων γύροθεν τοῦ ἐγκαινιαιομένου νέου Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου στήν Κανάνγκα τοῦ Κογκό.

ἄρχισαν νά συρρέουν, κατέκλυσαν τόν ἐγκαινιαιοζόμενο Ναό καί παρακολουθοῦσαν μέ κατάνυξι τά γενόμενα. Συμμετεῖχαν στήν Θεία Λατρεία μέσα σέ μυσταγωγική ἀτμόσφαιρα καί ἐξησαν συγκλονιστικές καί συγκινητικές στιγμές. Οἱ καρδιές ὄλων ἐπάλλοντο ἀπό χαρά γιά τήν εὐλογία πού ἐδέχοντο.

Οἱ προσευχές τους ἦσαν διάπυρες πρὸς τόν Θεό γιά τόν πρωτοπόρο Ἱεραπόστολο Ἀρχιμ. π. Χρυσόστομο Παπασαραντόπουλο πού θυσιάστηκε ἐκεῖ εὐαγγελιζόμενος Χριστόν καί τόν πνευματικό τους πατέρα Ἀρχιμ. π. Χαρίτωνα Πνευματικάκι πού ἐπειτα ἀπό σκληρούς καί ἐπίπονους ἀγῶνες ὁδήγησε χιλιάδες στήν Ὁρθόδοξο Πίστι καί μέ τίς θυσίες του ἐδραίωσε τήν Ὁρθοδοξία στήν ἀχανή περιοχή τοῦ Κασάϊ, ἐπιτυγχάνοντας τήν σημερινή πρόοδο καί ἀνάπτυξι τῆς ἐκεῖ Ἐκκλησίας.

Βεβαίως στίς προσευχές τους δέν παρέλειπαν καί ὄλους ἐκείνους ζῶντες καί τεθνεώτες, πού μέ τήν ἀγάπη τους στήριξαν καί στηρίζουν τό Ἱεραποστολικό ἔργο, οἱ περισσότεροι ἀπό τό ὑστέρημά τους, γιά νά οἰκοδομηθῇ αὐτός ὁ βυζαντινῆς τεχνοτροπίας εὐρύχωρος Ναός, πού κάτω ἀπό τούς θόλους του θά καταφεύγουν οἱ πιστοί γιά νά γεύονται τά ἀγαθὰ τοῦ Θεοῦ ἐλέους.

Ὁ περικαλλής Ἱερός Ναός τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου στήν καρδιά τῆς Ἀφρικής, στήν μεγαλόπολι Κανάνγκα τοῦ Κογκό, ὑψώνεται με-

γαλόπρεπα καί διακρίνεται ἀπό κάθε συνοικία τῆς πόλεως.

Εἶπαν ὅτι εἶναι ὁ μεγαλύτερος Ὁρθόδοξος Ναός τῆς Ἀφρικής καί ὑπέροχο κόσμημα τῆς περιοχῆς. Ὅπως καί νά ἔχη τό σίγουρο εἶναι ὅτι ἀποτελεῖ τόπο λατρείας τοῦ Μόνου καί Ἀληθινοῦ Θεοῦ, πνευματικό κέντρο τῆς χώρας καί καταφύγιο σωτηρίας τῶν πιστῶν.

Ὁ Σύλλογος τοῦ «ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΟΥ» μπορεῖ νά σεμνύνεται γι' αὐτό τό λαμπρό οἰκοδόμημα πού κτίσθηκε μέ δαπάνες του, πρὸς τιμὴν καί μνήμη τοῦ μακαριστοῦ ἱδρυτοῦ του, μεγάλου καί καταξιωμένου ἱεραποστόλου Ἀρχιμ. π. Χαρίτωνος Πνευματικάκι, προκειμένου νά ἐκπληρωθῇ ὁ διακαής πρὸς τοῦτο πῶθος του.

Ἡ πλημμυρίδα τῶν συναισθημάτων, ἡ χαρά καί ἡ συγκίνησις ὄλων δέν περιγράφεται.

Ἰδιαιτέρα ὅσοι ἐμόχθησαν νά ἔλθῃ εἰς πέρας αὐτό τό ἐπίτευγμα, ἀντιμαχόμενοι σέ ἀπειρες δυσκολίες καί ἀνιξοότητες, τώρα ἀπολαμβάνουν μέ ἱκανοποίησι τό ὑπέροχο ἀποτέλεσμα τῆς θελήσεως καί ἐπιμονῆς, μέ ἀκατάπαυστους ὕμνους καί δοξολογίες πρὸς τόν Δωρεοδότη παντός ἀγαθοῦ Κύριο.

Ἱεραποστολικοί ἀγῶνες τοῦ π.Χαρίτωνος

Ὁ ἀοίδιμος πατήρ Χαρίτων Πνευματικάκις ὅταν ἐφθασε στήν Κανάνγκα στίς 19-6-1973 εὗρηκε περίπου 30

Ἡ εἴσοδος στὸν μεγαλοπρεπή Ἱερό Ναό, γιά τήν ἀκολουθία τοῦ πανηγυρικοῦ Ἑσπερινοῦ.

πιστούς. Ὁ προκάτοχός του ἀείμνηστος π. Χρυσόστομος Παπασαραντόπουλος ἔζησε ἐκεῖ πολύ μικρό διάστημα, γιατί ὁ Κύριος τόν κάλεσε κοντά Του. Ἔκανε ὁμως τήν ἀρχή. Ἀκολούθησε ὁ πατήρ Χαρίτων πού ἦταν παλαιός του φίλος καί ἀνταποκρίθηκε στό κάλεσμά του νά συνεχίσει τίς ἱεραποστολικές προσπάθειες.

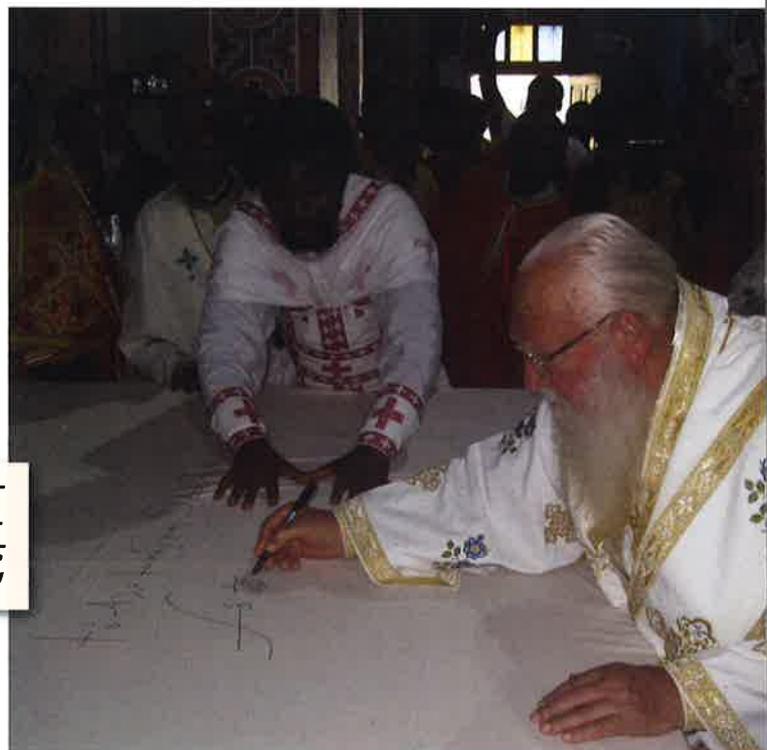
Κατ' ἀρχήν συγκέντρωσε τούς ὀλίγους πιστούς πού τόν ὑποδέχθηκαν μέ χαρά καί ἄρχισε τήν ὀργάνωσι τῆς Ἐκκλησίας. Ἀναζήτησε τόν τάφο τοῦ πατρός Χρυσοστόμου καί ἔστησε πάνω του ἕνα ξύλινο Σταυρό μέ τήν ἐπιγραφή «Ἀρχιμ. Χρυσόστομος, ἐγεννήθη στήν Ἑλλάδα τό 1903. Ἀπέθανε ἐδῶ 29-12-1972 ἀναγγέλοντας Χριστόν».

Πρώτο του μέλημα ἦταν ἡ ἐξεύρεσι στήν συνοικία Κανάγκα Ντέ καταλλήλου χώρου γιά τήν λειτουργία Ἱ. Ναοῦ. Ὡς προσωρινή λύσι ἐμίσθωσε ἕνα οἶκημα καί μέ τήν ἰδιαίτερη καλαισθησία πού τόν διέκρινε τό διαμόρφωσε σέ Ναό, ὥστε νά τελοῦνται ἀπροσκόπτως οἱ λατρευτικές συνάξεις.

Ἐκεῖ ἄρχισε νά ἱεουργῇ, νά κηρύττη, νά βαπτίζη καί νά τελῇ τά ἱερά μυστήρια.

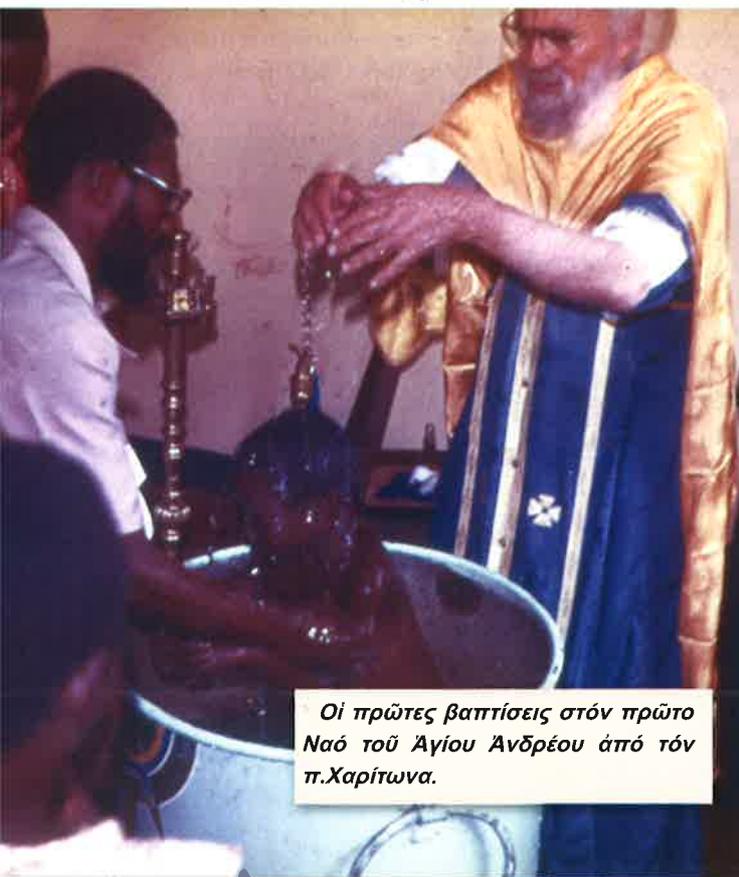
Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πενταπόλεως κ. Ἰγνάτιος συλλυπογραφεῖ τό κατασάρκιον τῆς Ἁγίας Τραπεζῆς. Ἡ χαρά καί ἡ συγκίνησις εἶναι ἐκδηλη. Σέ τί κόπους ὑπεβλήθη ἄραγε γιά νά φθάση αὐτή ἡ ἱερή στιγμή!

Ἡ εὐλάβειά του στὸν Πρωτόκλητο τῶν Ἀποστόλων Ἅγιο Ἄνδρέα ἦταν μεγάλη. Ὑπηρετήσε στήν πόλι τοῦ μαρτυρίου Του τήν Πάτρα, ὡς ἱεροκήρυκας τῆς Ἱ. Μητροπόλεως. Πρὶν ἀναχωρήσει γιά τήν Ἀφρικὴ γονυπετής ἐζήτησε εὐλογία πρὸ τοῦ σεπτοῦ Τάφου τοῦ Ἀποστόλου καί τῆς τιμίας Κάρας Του. Τόν ἰκέτευ-

**Ο π. Χαρίτων ιερουργεί με τόν δι-
άκονο Νικόδημο στόν προσωρινό
Ναό τού Αγίου Ανδρέου.**

**Οι πρώτες βαπτίσεις στόν πρώτο
Ναό τού Αγίου Ανδρέου από τόν
π.Χαρίτωνα.**

σε νά μεσιτεύση στόν Κύριο τού άμπελώνος νά τόν άξιώνη έργάτη Του καί νά τόν ένισχύη στό δύσκολο καί επίπινο έργο πού ανέλάμβανε.

Έξηγεΐται λοιπόν γιατί ό πρώτος Ναός πού έκανε ό π.Χαρίτων στήν Άφρική άφιερώθηκε στόν Πρωτόκλητο τών Αποστόλων Άγιο Άνδρέα.

Μέ τήν άφιξη τού π.Χαρίτωνος στήν Κανάνγκα αναπερώθηκε τό ήθικό τών πιστών καί πολλαπλασιάσθηκε ό αριθμός τών κατηχομένων. Η Όρθόδοξος Θεία Λειτουργία, τά Ήερά Μυστήρια καί ή βιβλική μορφή τού λευκού ιερέως (οί ίθαγενείς τόν παρομοίαζαν μέ τόν Άβραάμ) ήλκυαν τά πλήθη πού καθ' ήμέραν προσετίθεντο στήν Έκκλησία. Δέν άργησε νά έπακολουθήση ή χειροτονία τού πρώτου ίθαγενοϋς κληρικού διακόνου π. Νικοδήμου Λουκουέτο σ' αυτόν τόν Ναό, άπό τόν τότε Μητροπολίτη Κεντρώας Άφρικής κυρό Νικόδημο.

Ό π. Χαρίτων βλέποντας τίς πολλαπλές ανάγκες έκάλεσε πρós βοήθειάν του τήν άδελφή Όλγα Παπασαράντου, άνηψιά καί συνεργάτιδα τά τρία τελευταία χρόνια τής ζωής τού π. Χρυσοστόμου, ή όποία προσέφερε πολλά στό ιεραποστολικό έργο μέ τό άγιο παράδειγμα τής καί τήν εύσεβή ζωή τής.

Ό διορατικός νοϋς τού π. Χαρίτωνος δέν έπανεπαύετο στόν πρόχειρο συνοικιακό Ναό καί άναζητούσε εύκαιρία εύρέσεως καταλλήλου τόπου έντός τού κέντρου τής πόλεως προκειμένου εκεί νά καταστήση τό ιεραποστολικό του όρμητήριο.

Κατόπιν πολλής προσευχής καί προσπάθειας έντοπίσθηκε ένα οικόπεδο τό όποιο αγοράσθηκε καί άμέσως άρχισε ή άνοικοδόμησι τού Ήεροϋ Ναοϋ τού Αγίου Ανδρέου σέ ιδιόκτητο πλέον χώρο, για νά άποτελή μόνιμο κατοικητήριο τού Θεοϋ, πρós σωτηρία τών πιστών.

Ό μακαριστός Γέροντας π. Χαρίτων έγραφε τότε έμπλεος χαράς καί άγαλλιάσεως:

«Ο ΝΕΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΣΤΗΝ ΚΑΝΑΝΓΚΑ»

Σέ κεντρικό σημείο τής Kananga καί σέ οικόπεδο 2 στρεμμάτων εύλογία τού Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κεντρώας Άφρικής κ. ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ, ύψώθηκε ήδη ό νέος Ναός τού Άγ. Άνδρέου. «Ένα σεμνό κτίσμα μέ πλήθος τόξων καί καμαρών επί τού κυρίως Ναοϋ καί τού περιστευλίου του, έντός τού όποίου τό βαπτιστήριον κατ' άπομίμησιν εκείνου τής Έκατονταπυλιανής τής Πάρου, μέ ύψηλόν σιδηρόν σταυρόν δίπλα του μέ μπλέ καί άσπρο χρώμα, κρατώντας στίς κεραίες - βραχιονάς του τίς καμπάνες τού Ναοϋ πού, όταν κτυποϋν, θαρρείς πώς θέλουν νά δώσουν μιά έντονη παρουσία τής Όρδοδοξίας στήν μακρυνή καί άπόμερη περιοχή τού Ζαΐρ.

Ο παλαιός Ι.Ναός του Αγίου Ανδρέου με πλήθος παιδιών στον προαύλιο χώρο. Πανέμορφο κτίσμα κατάκοσμο με άγιογραφίες, έργο σεμνό του πατρός Χαρίτωνος, αποτέλεσμα μόχθων δυσκολιών και κινδύνων μέχρι θανάτου, για τήν δόξα του Χριστού και τήν σωτηρία τών Ιθαγενών αδελφών.

Ἡ ἐργασία εἶχε ἀνατεθεῖ εἰς ἐργολάβους, μά ψυχὴ τῆς οἰκοδομῆς ἐστάθηκε ὁ ὄντως θεόσταλτος Ἰωάννης Ἀσλανίδης (*1), μηχανικὸς ἐκ Θεσσαλονίκης μὲ ἔντονα Ἱεραποστολικά Ἰδεώδη πού τόν ἔφεραν ἀπὸ ἔτους στό Ζαῖρ.

Οὐ μὴν καί ὁ ἀρχιτέκτων Δημήτρης Χρυσανθακόπουλος (*2), πού ἔφθασε ἐκ Πατρῶν ὡς προσκυνητῆς τῆς Ἰδέας τῆς Ἱεραποστολῆς στά Ἔθνη, προσέθεσε καί τήν ἰδικήν του συμβολήν.

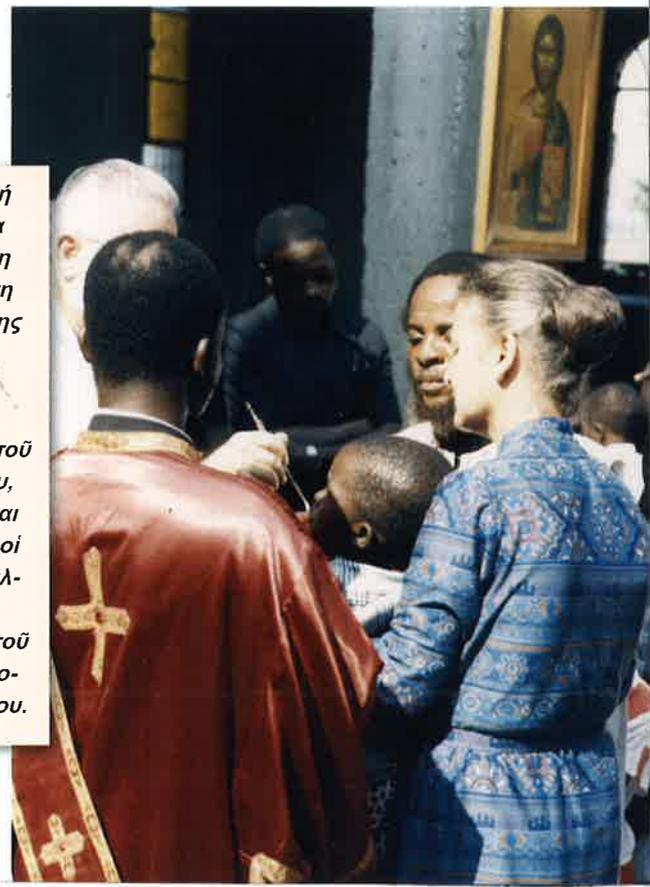
Ἐν μέσω μυρίων ἐμποδίων καί δυσκολιών ξεπετάχτηκε ἐντός μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος ὁ Ναός τοῦτος κατὰ τρόπον θαυμαστόν.

Καθημερινῶς διέρχονται πολλοί ἡμέτεροι καί ξένοι νά περιεργαστοῦν καί νά θαυμάσουν τόν Ναόν, τό βαπτιστήριον, τήν ὅλην δομήν του καί τήν Πλατυτέρα του, τήν ὁποίαν ἐφιλοτέχνησε ὁ εἰς Kananga, ἀφιχθεὶς ἐκ Πατρῶν ὡσαύτως καί ἐπὶ μῆνα παραμείνας Πρόεδρος τοῦ «Πρωτοκλήτου» κ. Νίκος Σίμος, δικηγόρος, μὲ τήν ἐπιγραφὴν Πλατυτέρα εἰς τήν Τσιλούμπα - MUTAMBE DIULU BUNENE.

Τὴν Κυριακὴν 26ην Σεπτεμβρίου 1976 ἐτελέσθη ἡ πρώτη λειτουργία ἐν μέσω πρωτοφανοῦς συρροῆς πιστῶν.

Ἡ ἀνύψωσις τοῦ Ὁρδοδόξου Ναοῦ εἰς περίβλεπτον τοποθεσίαν τῆς Kananga εἶναι ἡ σημαία τῆς

Ὁρθοδοξίας πού μέρα νύχτα θά κυματίζη καί θά γίνεταί κίνητρο γνωριμίας, ἀγάπης καί προσελεύσεως σ' αὐτήν. Θά γεννήσῃ δέ καί τήν ἄμιλλα, ὥστε εἰς τό

Ἡ ἀδελφὴ Εὐαγγελία Καλομοίρη ἀκούραστη συνεργάτης τοῦ π.Χαρίτωνος καί στήν συνέχεια τοῦ π. Ἰγνατίου, ἀναλύνεται ὅπως καί οἱ ἄλλες ἀδελφές στήν διακονία τοῦ Ἱεραποστολικοῦ ἔργου.

(*1) Ὁ Ἱεραπόστολος π. Κοσμάς Γρηγοριάτης

(*2) Ὁ Ἱεραπόστολος στό Κονγκό π. Θεολόγος

*«Ο π.Χαρίτων
στόν δεύτερο Ναό
τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέ-
ου, κρατώντας τὸ
Ἅγιο Δισκοπό-
τηρο, δῶρο τοῦ
Ἀρχιμ. π.Νικοδή-
μου Πετρόπουλου,
δέεται: «Πάντων
ἡμῶν μνησθεῖη
Κύριος ὁ Θεός ἐν
τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ
πάντοτε...»*

*Ἀσφυκτικά γεμάτος ἀπὸ παιδιὰ καὶ
μεγάλους ὁ κατανυκτικὸς Ἱ.Ναός δὲν
χωράει ἄλλους πιστοὺς καὶ οἱ πε-
ρισσότεροι παραμένουν ἔξω!*

ἐγγύς μέλλον καὶ μὲ καλύτερας συνθήκας ἐξευρέσε-
ως τεχνιτῶν καὶ ὑλικῶν μέσων νὰ ἀνυψωθοῦν καὶ
ἄλλοι Ναοὶ ἐντὸς τῆς πόλεως, ἀλλὰ καὶ εἰς τόσα κε-
ντρικὰ διαμερίσματα - πόλεις καὶ κωμοπόλεις τῆς πε-
ριοχῆς, ὅπου παρατηρεῖται ἔντονη νοσταλγία πρὸς
τὴν Ὁρδοδοξία.

Ὅστος προέχει ἡ οἰκοδομὴ ἐμψυχων Ναῶν τῆς
Ὁρδοδοξίας καὶ καταλλήλων ἀνθρώπων γιὰ τὴν
Ἑρωσύνη, ἐντοπίων ἀλλὰ καὶ Ἑλλήνων πού θά
πλαισιώσουν καὶ θά βοηθήσουν τὴν ἐδραίωσιν καὶ
ἐπέκτασιν τῆς Ὁρδοδοξίας εἰς τὸ φιλόξενο καὶ προ-
σφιλές μας Ζαῖρ.

Σ' ὅλα ταῦτα εἶναι ἐκδηλῆ ἡ συμμετοχὴ τῆς πόλε-
ως τοῦ «Πρωτοκλήτου» ἀλλὰ καὶ τοῦ Πανελληνίου
γενικά, ὥστε νὰ παρέχωνται ἐλπίδες μεγαλυτέρων
ἐπιτευγμάτων.

Χ.Π.»

(Περιοδικὸ ΦΩΣ ΕΘΝΩΝ τεῦχος 4, σελ.13)

Σ' αὐτόν τόν Ἱ.Ναὸ οἱ πιστοὶ ἔζησαν ὅλο αὐτὸ
τό-διάστημα πολλὲς εὐλογίες. Στὸ σταυρόσχημο βα-
πτιστήριο κάτω ἀπὸ τὸ δυτικὸ περιστύλιο χιλιάδες
νεοφώτιστοι ἀνεδύθησαν χριστιανοί, τέκνα φωτός,
ἀναγεννημένα ἀπὸ τὰ ἁγιασμένα ὕδατα, γιὰ νὰ βιώ-
σουν τὴν ἐν Χριστῷ ζωὴν, νὰ λατρεύσουν τὸν Ἀληθι-
νὸ Θεὸ, νὰ ἐνωθοῦν μαζί του διὰ τῆς Θείας Μεταλή-
ψεως καὶ νὰ ἔχουν τὴν εὐλογία τῶν Μυστηρίων τῆς
Ἐκκλησίας μας.

Σ' αὐτόν τόν Ἱ. Ναὸ χειροτονήθηκαν 12 κληρικοὶ
ἀπὸ τὸν τότε Μητροπολίτη Κεντρῶας Ἀφρικῆς κυρὸ
Τιμόθεο καὶ ἔγιναν τόσοι ἀγῶνες γιὰ τὴν ἐξάπλωσι
τῆς Ὁρδοδοξίας, μὲ τόλμη καὶ ἱερό πάθος ἀπὸ τὸν
φλογερὸ πατέρα Χαρίτωνα καὶ τοὺς συνεργάτες του.

Ὁ Ναὸς πλαισιώθηκε σιγὰ σιγὰ ἀπὸ αἵθουσες, ἱε-

ραπσοδικές κατοικίες, ιατρείο, Σχολεία κ.λ.π. σέ οικόπεδα συνολικής έκτασεως 20 στρεμμάτων περίπου πού άγοράστηκαν τμηματικά.

Άγρυπνος ό π.Χαρίτων βρισκόταν πανταχού παρών, έπιστατούσε καθήυθνε καί κοσμούσε τόν περιβάλλοντα χώρο, ώστε νά είναι εύχάριστος στους πιστούς καί τούς έπισκέπτες πού έδειχναν ένδιαφέρον γιά τήν Όρθοδοξία, κυρίως όμως στά χίλια καί πλέον παιδιά, μαθητές τών εκπαιδευτηρίων «ΦΩΣ ΕΘΝΩΝ» πού γεμίζουν μέ τήν παρουσία καί τήν ζωτάνιά τους τά κτιριακά συγκροτήματα.

Όμως αυτός ό όμορφος καί κατανυκτικός ναός άπεδείχθη έκ τών πραγμάτων μικρός. Οι περισσότεροι πιστοί αναγκάζονταν νά παραμένουν έξω. Κάτω άπό τά περιστύλια. Οι μητέρες παρακολουθούσαν μέ τά μικρά τους στήν άγκαλιά, ένώ στό ύπαιθρο οι ύπόλοιποι καί στήν καλύτερη περίπτωση κάτω άπό τίσ σκιές δένδρων, γιά νά προστατεύονται άπό τόν καυτερό ήλιο ή τίσ ραγδαίες νεροποντές.

Η διαμορφωθείσα κατάσταση έκανε άνήσυχο τόν π.Χαρίωνα πού έβλεπε τήν ανάγκη άνεγέρσεως ένός μεγάλου καί εύρύχωρου Ναού.

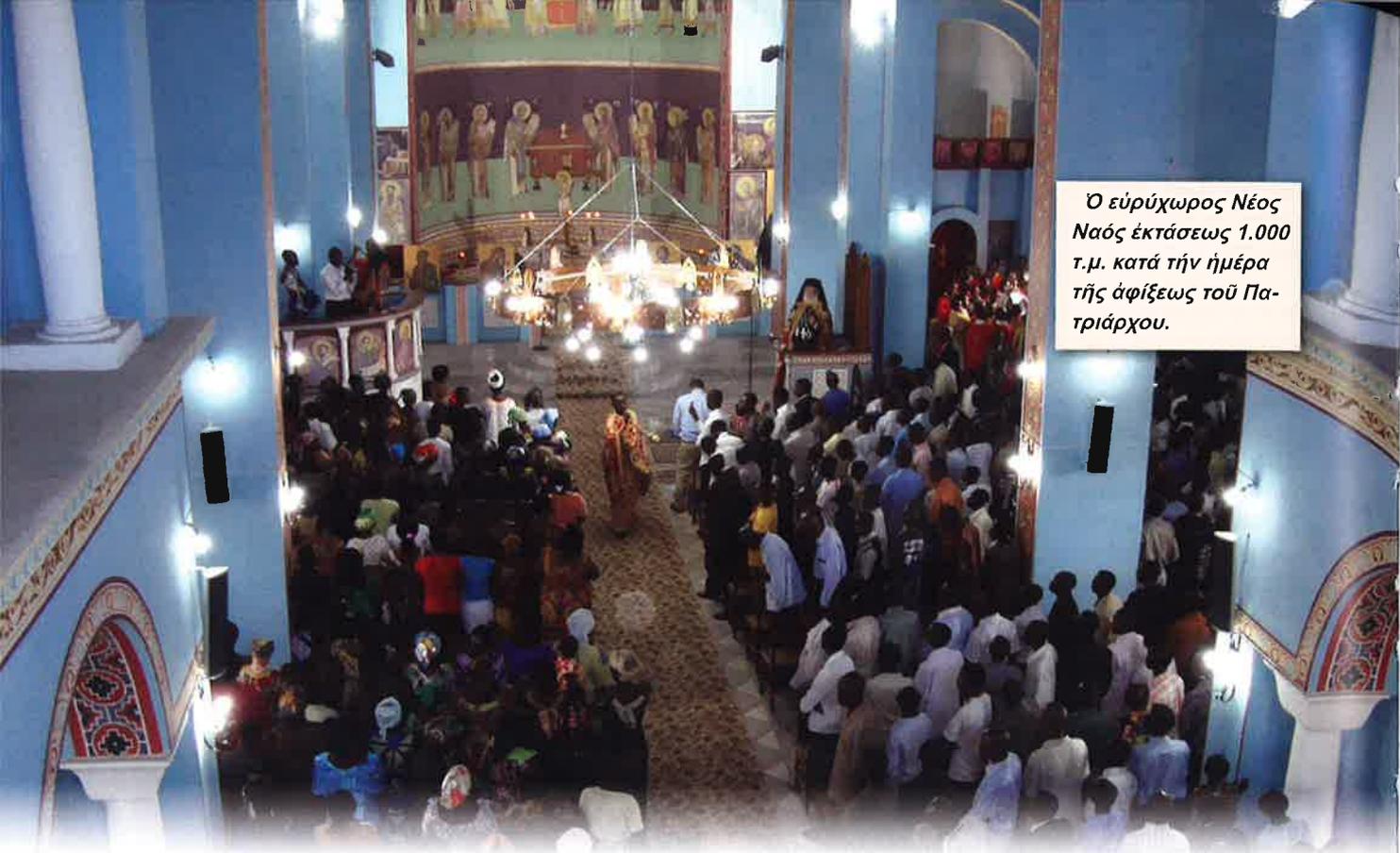
Άρχικά σκέφθηκε νά γίνη επέκταση τού παλαιού Ναού προκειμένου νά μήν μετακινηθί σέ άλλη τοποθεσία. Έκ τών πραγμάτων άποδείχθηκε ότi μία

Κάτω άπό τό περιστύλιο τού Ναού οι μητέρες μέ τά μωρά στήν άγκαλιά παρακολουθούν μέ εύλάβεια τήν Θεία Λειτουργία.

Πλήθη πιστών έξω άπό τόν Ναό! Έχουν μεταφέρει καθίσματα άπό τήν παρακείμενη αίθουσα όμιλιών καί παραμένουν μέχρι τό τέλος τής Θείας Λειτουργίας άνεξαρτήτως τών καιρικών συνθηκών. Καθίσταται πλέον άδήριτος ανάγκη ή άνοικοδόμησις καί νέου Ναού.

**Ὁ εὐρύχωρος Νεὸς
Ναὸς ἐκτάσεως 1.000
τ.μ. κατὰ τὴν ἡμέρα
τῆς ἀφίξεως τοῦ Πα-
τριάρχου.**

τέτοια ἐξέλιξις δὲν ἔλυνε τὸ πρόβλημα.

Μὲ χρηματοδότησι τοῦ Συλλόγου μας ἀγοράσθηκε παρακείμενον τοῦ παλαιοῦ Ναοῦ οἰκόπεδο καὶ ἔτσι ἀνοιξαν νέες προοπτικῆς. Ἡ ἰδέα ἀνεγέρσεως νέου Ναοῦ εὐρίσκει ἔδαφος. Μοναδικὸ ἐμπόδιο ἦταν ἡ χρηματικὴ δαπάνη.

Μεγάλῃ δωρεά τῆς ἀειμνήστου ἀντιπροέδρου τοῦ Συλλόγου μας Εὐαγγελίας Ἀπ. Καρασπῆλιου, πού ἦταν πνευματικὸ τέκνον τοῦ π.Χαρίτωνος, μᾶς ἐνεθάρρυνε. Τὸν ἐνημερώσαμε ὅτι εἴμαστε ἔτοιμοι νὰ βάλουμε μπρὸς γιὰ τὸν καινούργιον Ναό.

Ἡ χαρὰ τοῦ ἦταν ἀπερίγραπτη. Δόξαζε καὶ εὐχαριστοῦσε τὸν Θεὸ γιὰ τὶς τόσες εὐλογίαι πού εἶχε δεχθεῖ στὴν ζωὴ του. Μᾶς ζήτησε νὰ τοῦ κάνουμε σχέδια καὶ μελέτες. Δὲν χάσαμε καιρὸ, τὰ ἐτοιμάσαμε τὸ γρηγορότερο. Τὰ ἔλαβε καὶ ἐντυπωσιάσθηκε. **Τὰ εὐλόγησε καὶ ὁραματίζοταν πῶς θὰ ὑλοποιηθῶν.**

Ἡ ἡλικία τοῦ ἦταν προκεχωρημένη πλησίαζε τὰ ἐννενήκοντα ἔτη καὶ ἡ ἀσθένεια δὲν ἄργησε νὰ καταβάλλῃ τὸ κουρασμένο καὶ ταλαιπωρημένο ἀπὸ τοὺς πολυετεῖς ἀγῶνες ἀδύνατον σῶμα του. Ἐφυγε ὀσισακὰ γιὰ τὸν Οὐρανὸ στίς 29 Μαρτίου 1998, Δ' Κυριακῆ τῶν Νηστειῶν, ἑορτῆ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Κλίμακος, γιὰ νὰ λάβῃ ἀπὸ τὸν ἀθλοθέτη Κύριον τὸν τῆς δικαιοσύνης στέφανον.

Ὁ Σύλλογός μας ἐξέδωσε ψήφισμα αὐθημερόν πού διαβάσθη κατὰ τὴν ἐξόδιον ἀκολουθία του, ὡς παρήγορον μήνυμα, τὶς δύσκολες ἐκεῖνες ὥρες τοῦ πένθους.

Μεταξύ ἄλλων, πού ἐπεσημαίνοντο, ἐδόθη ἡ ὑπόσχεσις: « Ν' ἀναλάβῃ ὁ Σύλλογος τὴν δαπάνη ἀνεγέρσεως νέου περικαλλοῦς Ἱ. Ναοῦ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγ. Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου στὴν Κανάνγκα τοῦ Κογκό, πού νὰ καλύπτῃ τὶς ἀνάγκαι τῶν πιστῶν, ὅπως ἐπιθυμοῦσε ὁ ἀείμνηστος Γέροντας, καθότι ὁ παλαιὸς πλέον δὲν ἐπαρκεῖ. Νὰ ὑπάρχῃ εἰς τὸν ἀνεγερθῆσομενον Ἱ. Ναόν παρεκκλήσιον, τιμῶμενον εἰς μνήμην τοῦ Ἁγ. Χαρίτωνος τοῦ Ὁμολογητοῦ. »

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Ἰγνάτιος πρωτοστατεῖ στὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ Ἱ. Ναοῦ

Τὴν εὐθύνην τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου εἶχε ἐν τῷ μεταξύ ἀναλάβει ὁ συνεργάτης τοῦ π.Χαρίτωνος Ἀρχιμ. π. Ἰγνάτιος Μαδενλίδης, ἱεροκήρυκας Λαρίσης, μέλος τῆς Ἀδελφότητος θεολόγων «Ὁ Σωτὴρ», ἄνδρας πνευματικὸς, δραστήριος καὶ ἱκανὸς περὶ τὰ τεχνικά.

Στίς 6 Αὐγούστου τοῦ ἔτους 2000 ἑορτῆ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος μετὰ τὸν Ἁγιασμὸ ἐτέθησαν τὰ θεμέλια καὶ ἄρχισαν οἱ ἐργασίαι ἀνοικοδομῆσεως τοῦ Ἱ. Ναοῦ.

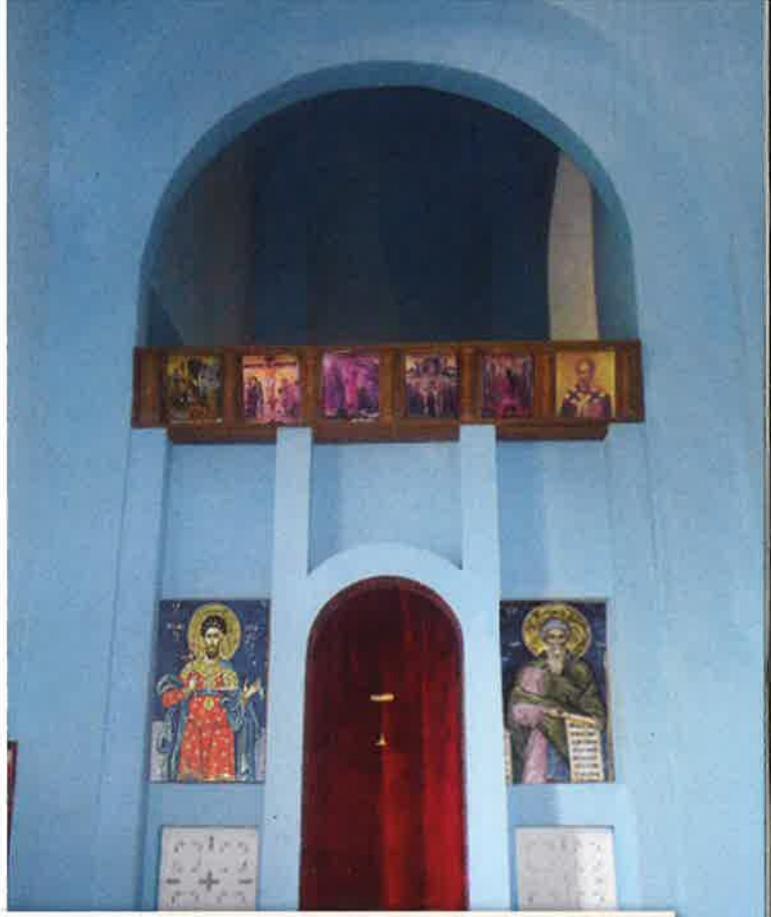
Τὸ ἔργο δὲν ἦταν συνηθισμένο καὶ γιὰ τὰ ἐκεῖ δεδομένα φοβερὰ δύσκολον. Τὸ ἀνέλαβαν ντόπιον τεχνικὸ πού γρήγορα φάνηκε ὅτι δὲν μπορούσαν νὰ ἀνταποκριθῶν. Ὑπήρξε ἓνα διάστημα ἀπραξίας καὶ ἀναμονῆς μὲ προβληματισμὸν περὶ τοῦ πρακτέου, ἀφοῦ ἐκεῖ δὲν εἶχαν ἀνάλογον τεχνογνωσία. Ἀργότερα,

όταν το έτος 2003 ο π.Ιγνάτιος εξέλεγε Μητροπολίτης Κεντρίας Αφρικής, επέτεινε τίς προσπάθειες καί κάλεσε από τήν πόλι Λουμπουμπάσι στήν όποία άκμάζει έλληνική παροικία τόν ικανώτατο μηχανικό κ. Πυθαγόρα Μανωλιάδη πού άνέλαβε έπιτυχώς τό έργο. Σέ κάποια προβλήματα πού άνέκυπταν έδινε οδηγίες ο συνεργάτης μας μηχανικός εκ Πατρών κ. Εύθύμιος Τσαπάρας πού έχει μεγάλη εμπειρία στίς κατασκευές Ι. Ναών.

Δυσκολίες φαινομενικά άνυπερβλητες ξεπεράστηκαν π.χ. έλλειψις τεχνικών μέσων καί μηχανημάτων πού διευκολύνουν τήν κατασκευή καί έδω θεωρούνται αυτονόητα εκεί είναι άνύπαρκτα. Νά φαντασθήτε ότι τό χαλίκι πού χρειάστηκε δέν προήρχετο από κανένα σπαστήρα. Τό έκαναν εργάτες πού έσπαζαν μέ σφυριά τίς πέτρες καί μέ αυτόν τόν τρόπο τά κατάφεραν!

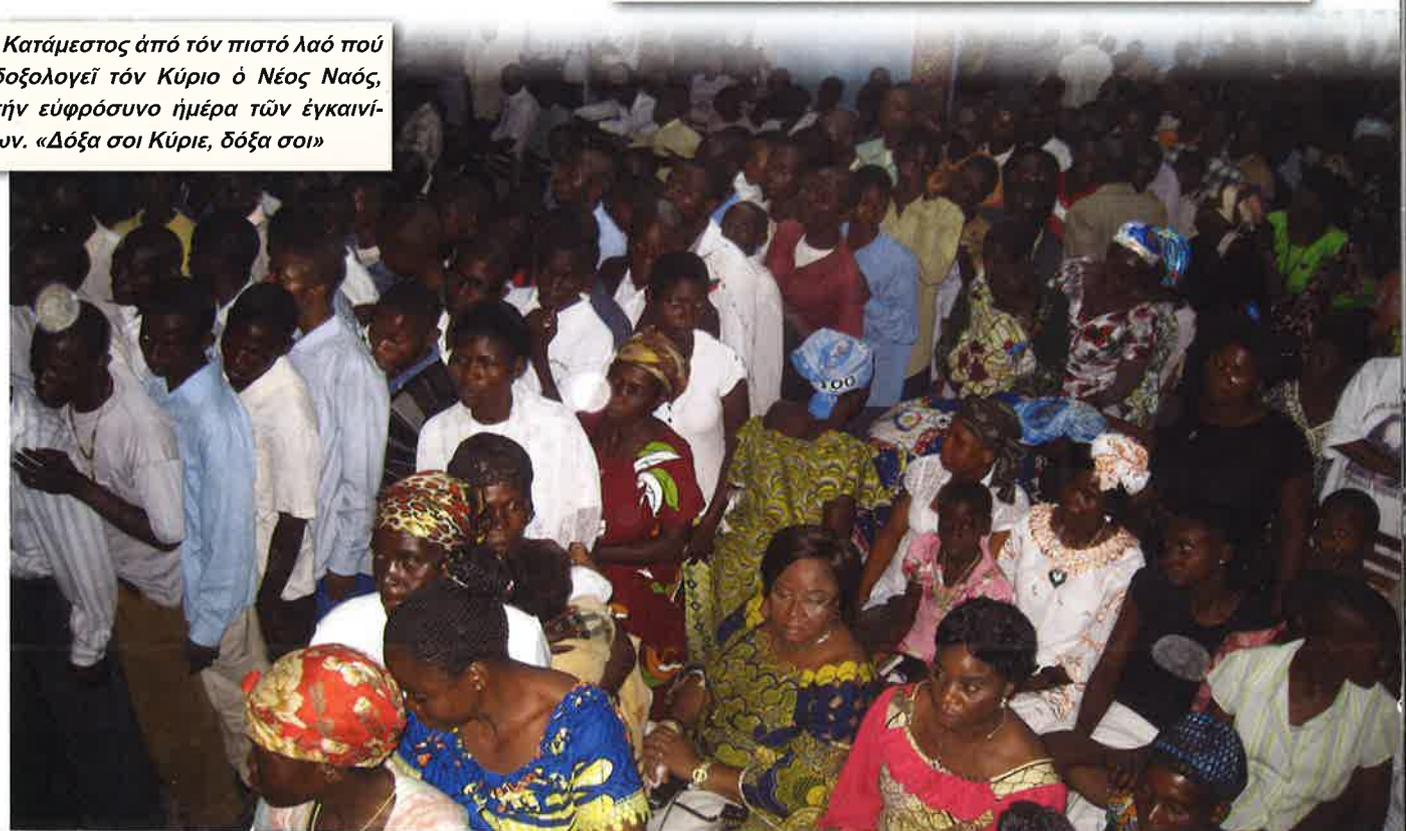
Τσιμέντα, σίδερα καί άλλα υλικά τά μετέφεραν μέ τό τρένο από τό μακρυνό Λουμπουμπάσι καί ένίστε από τήν Νότιο Αφρική. Όταν τά τρένα είχαν πολυμηνες άπεργίες καταλαβαίνετε μέ ποιές συνθήκες έγινε αυτό τό θαύμα.

Ανύστακτη ήταν ή μέριμνα καί τό ενδιαφέρον του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου τότε Κεντρίας Αφρικής κ. Ιγνατίου καί νυν Πενταπόλεως πού πάση θυσία έπεδίωκε τήν όσο τό δυνατόν ταχύτερη ολοκλήρωσί του, ώστε νά εκπληρωθή ή έπιθυμία του π. Χαρίτωνος. Επίσης οι ήρωίδες αδελφές πού διακο-

Στό δεξιό κλίτος του Ι.Ναού του Αγ.Ανδρέου καθιερώθηκε τό παρεκκλήσιο του Αγίου Χαρίτωνος καί στό άριστερό του Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου, σέ ένδειξι τιμής καί σεβασμού στους δύο πρωτοπόρους Ιεραποστόλους, πού άφησαν τήν τελευταία τους πνοή για τό Χριστό, στήν Κανάνγκα του Κογκό.

Κατάμεστος από τόν πιστό λαό πού δοξολογεί τόν Κύριο ο Νέος Ναός, τήν εύφρόσυνο ήμέρα των εγκαινίων. «Δόξα σοι Κύριε, δόξα σοι»

Τμήμα εξωτερικής πλευράς του Ἱ.Ναοῦ μέ περίτεχνη περικόσμηση.

νοῦν μέ αὐταπάρνησι τό ἱεραποστολικό ἔργο στήν Κανάνγκα ὑποβλήθηκαν ὅλες σέ πολλούς κόπους καί θυσίες. Ἄς μᾶς ἐπιτραπῆ ὁμως νά τονίσουμε τήν ἰδιαίτερη συμβολή τῆς ἀδελφῆς Εὐαγγελίας Καλομοίρη πού εἶχε τήν φροντίδα νά προμηθεύεται τά οἰκοδομικά ὑλικά, νά πληρώνη τοὺς ἐργαζόμενους πού ἦσαν περίπου σαράντα καί νά διαχειρίζεται τά οἰκονομικά τοῦ ἐργοταξίου.

Ὁ Σύλλογος τοῦ «ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΟΥ» ἀπό τήν Ἑλλάδα, σέ συνεργασία μέ τόν Σεβασμιώτατο, φρόντιζε γιά τόν σχεδιασμό κάθε λεπτομέρειας πού θά βελτίωνε τήν ἐμφάνισι καί τόν καλλωπισμό τοῦ Ναοῦ. Ἐπίσης ἀνελλιπῶς τροφοδοτοῦσε μέ τοὺς ἀπαραίτητους πόρους, ὥστε νά διευκολύνεται ἡ κατασκευή.

«Ὡς ἀγαπητά τά σκηνώματά σου, Κύριε τῶν δυνάμεων. ἐπιποθεῖ καί ἐκλείπει ἡ ψυχὴ μου εἰς τὰς αὐλὰς τοῦ Κυρίου, ἡ καρδιά μου καί ἡ σὰρξ μου ἠγαλλιάσαντο ἐπὶ Θεὸν ζῶντα. καὶ γὰρ στρουθίον εὗρεν ἑαυτῷ οἰκίαν καὶ τρυγῶν νοσσιαν ἑαυτῇ, οὐ θῆσει τὰ νοσσία ἑαυτῆς, τὰ θυσιαστήριά σου, Κύριε τῶν δυνάμεων, ὁ Βασιλεὺς μου καὶ ὁ Θεὸς μου.» μακάριοι οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ οἴκῳ σου, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων αἰνέσουσί σε. (Ψαλμὸς 83, 2-5)

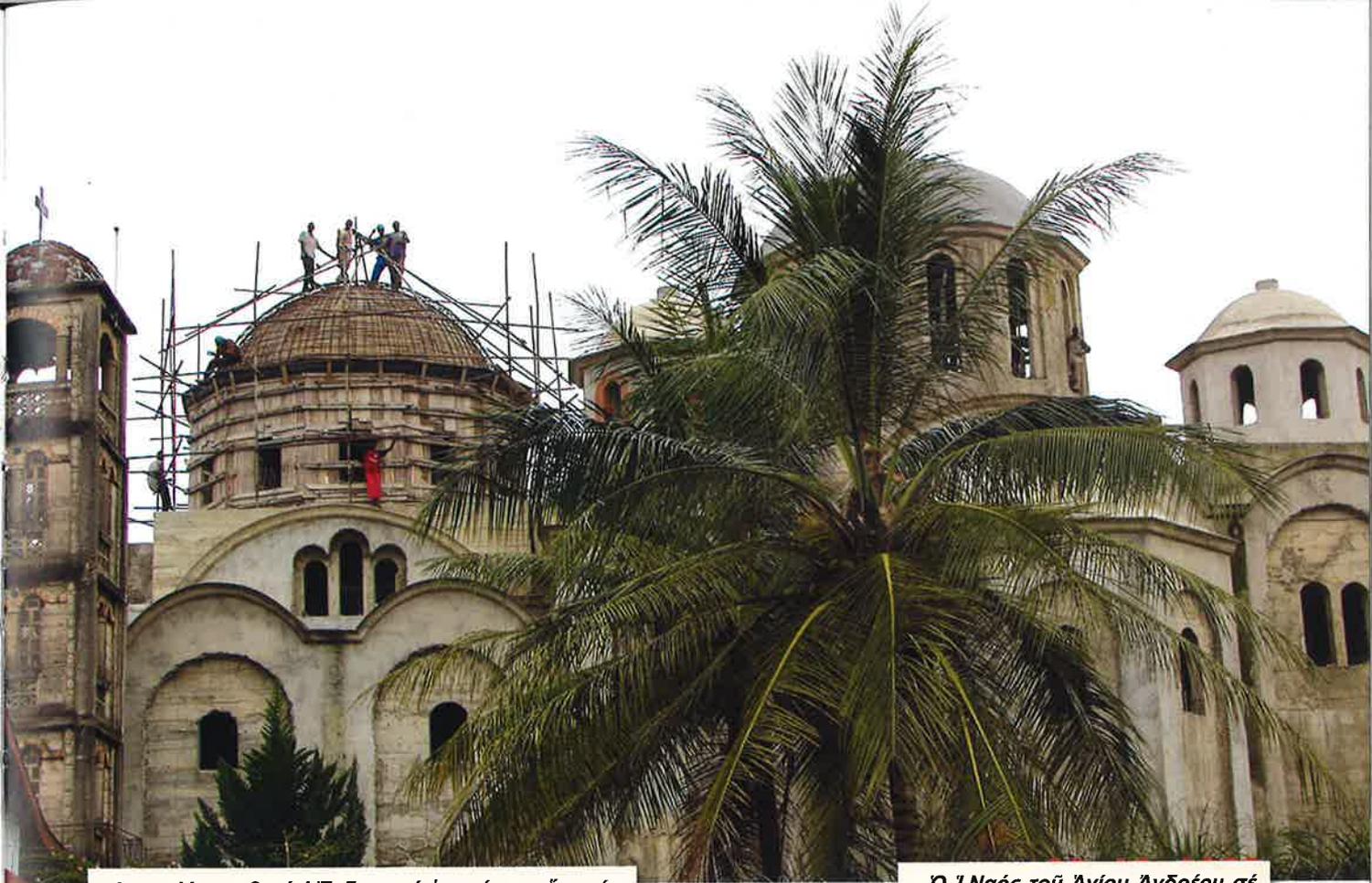
Αὐτά τά λόγια τοῦ Ἱεροῦ Ψαλμωδοῦ ἐκφράζουν ἀπόλυτα ὅλους ὄσους συντελέσαν καθ' οἰονδήποτε τρόπο στήν ὀλοκλήρωσι τοῦ μεγάλου καί θαυμαστοῦ Ἱ. Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου πού θά παραμείνη στήν Ἀφρικανικὴ γῆ, ὡς μνημεῖο προσφοράς καί ἀγάπης πρὸς τοὺς ἰθαγενεῖς ἀδελφούς εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ πρὸς δόξαν τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ.

Νικ. Σίμος

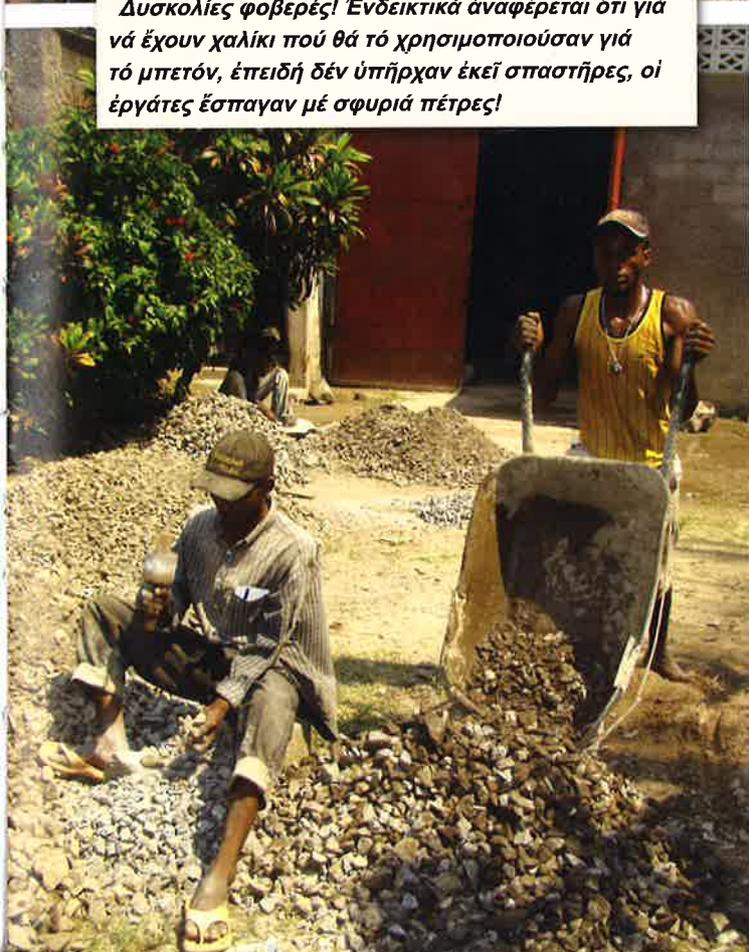
Ὁ μηχανικός κ.Πυθαγόρας Μανωλιάδης μέ τό ἐργατοτεχνικό προσωπικό πού ἔφεραν σέ αἴσιο πέρας τίς ἐργασίες ἀνοικοδομήσεως τοῦ Ἱ.Ναοῦ.

Γιά τήν σημαντικὴ προσφορά του τιμήθηκε ἀπὸ τόν Πατριάρχη μέ τόν χρυσὸν λέοντα τοῦ τάγματος τοῦ Λέοντος τῆς Ἀλεξανδρείας.

Δυσκολίες φοβερές! Ενδεικτικά αναφέρεται ότι για να έχουν χαλίκι που θα το χρησιμοποιούσαν για το μπετόν, επειδή δεν υπήρχαν εκεί σπαστήρες, οι εργάτες έσπαγαν με σφυριά πέτρες!

Ο Ι.Ναός του Αγίου Ανδρέου σε φάσεις της κατασκευής του.

«Βαπτίζεται ο δούλος του Θεού...» Ο π. Γεράσιμος ανάδύει νήπιον από την Αγία Κολυμβήθρα που έχει τοποθετηθεί πλάι το Σταυρόσχημο βαπτιστήριο.

Η ακολουθία του Ίερού Μυστηρίου του Αγίου Βαπτίσματος.

Βαπτίσεις στήν Ίεραποστολή τής Κανάνγκα

Όλοι γνωρίζουμε ότι ενώ η Έλλάδα μαστίζεται από την ύπογεννητικότητα και υπάρχουν χωριά που έχουν στην κυριολεξία σκουριάσει οι κολυμπήθρες (βαπτιστήρια), εδώ στην Κανάνγκα του Κογκό και σε όλη την Άφρική συμβαίνει το αντίθετο.

Παιδιά! Πολλά παιδιά! Γι αυτό κατά διαστήματα αφού σαραντίσουν τά φέρνουν οι όρθόδοξοι γονείς νά τά βαπτίσουν. Έτσι τό Σάββατο 10/11/2012 συγκεντρώθηκαν τό πρωϊ 48 μωρά γιά νά βαπτισθοϋν.

Πρωτα έγινε ή καταγραφή τών όνομάτων τών παιδιών, έτοιμάστηκαν οι σχετικές κάρτες-βεβαιώσεις και μέ άπόλυτη τάξι και κατάνυξι τελέστηκε άπό τόν παπαδάσκαλο π. Γεράσιμο τό Μυστήριο του Βαπτίσματος. Οι όρθόδοξες μητέρες ύπομονετικά, προσευχόμενες κρατοϋσαν τά μωρά τους στην άγκαλιά και περίμεναν τήν μεγάλη στιγμή. «Βαπτίζεται ο δούλος / ή δούλη του Θεού εις τό όνομα του Πατρός...»

Τήν Κυριακή 11/11 οι νεοφώτιστοι μέ τούς λευκούς

χιτώνες τους, προσήλθαν νά κοινωνήσουν γιά πρώτη φορά τό Σώμα και τό Αϊμα του Κυρίου μας Ίησου Χριστου.

48 νέα μέλη προσετέθησαν στην Όρθόδοξη Έκκλησία τής Κεντρίας Άφρικής.

Οι βαπτίσεις τών βρεφών επαναλαμβάνονται ανά δίμηνο ή και συντομότερα.

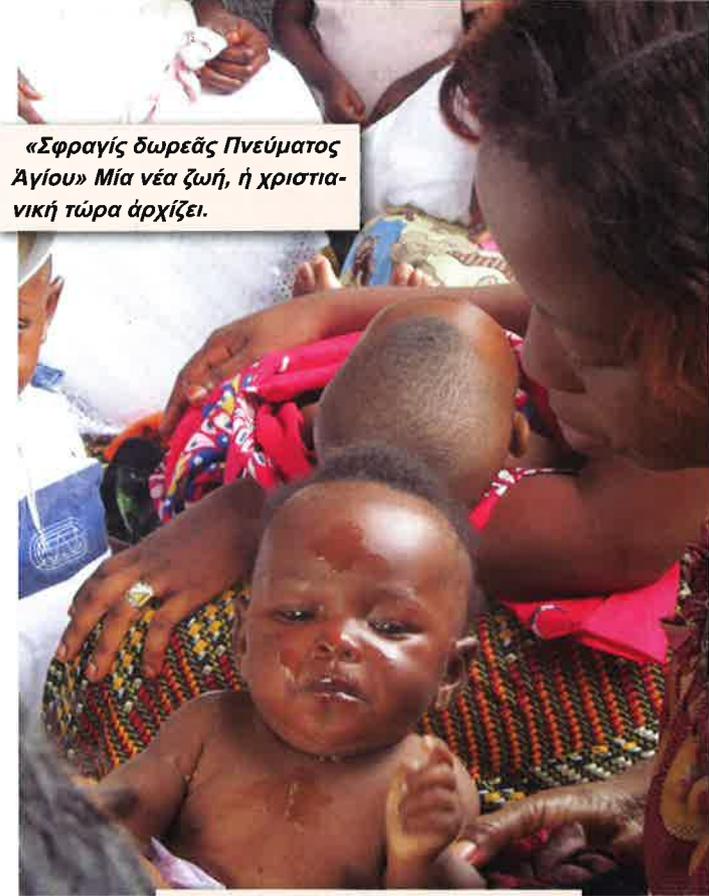
Παράλληλα κάθε έβδομάδα γίνονται και οι Κατηχήσεις στην Κανάνγκα και στα χωριά στις μεγαλύτερες ηλικίες, ώστε οι κατηχούμενοι νά βαπτισθοϋν – (όταν και όποτε κρίνει ο Κατηχητής Ίερεύς, μετά άπό ένα ή δύο χρόνια) - τίς παραμονές τών Μεγάλων έορτών Χριστούγεννα και Πάσχα, και νά ένταχθοϋν και αύτοί στην άγκαλιά τής Όρθοδόξου Έκκλησίας μας.

Τότε βέβαια οι βαπτίσεις μπορεί νά ξεπεράσουν και τίς 280!!

Άρχιμανδρίτης Χριστοφόρος Μυτιλήνης

Η άφιερωμένη αδελφή Χριστίνα Μπελέση, διακονεί και καθοδηγεί τρεις μικρομένες, ώστε με εύταξία νά ολοκληρωθῆ ἡ ἀκολουθία τοῦ Μυστηρίου.

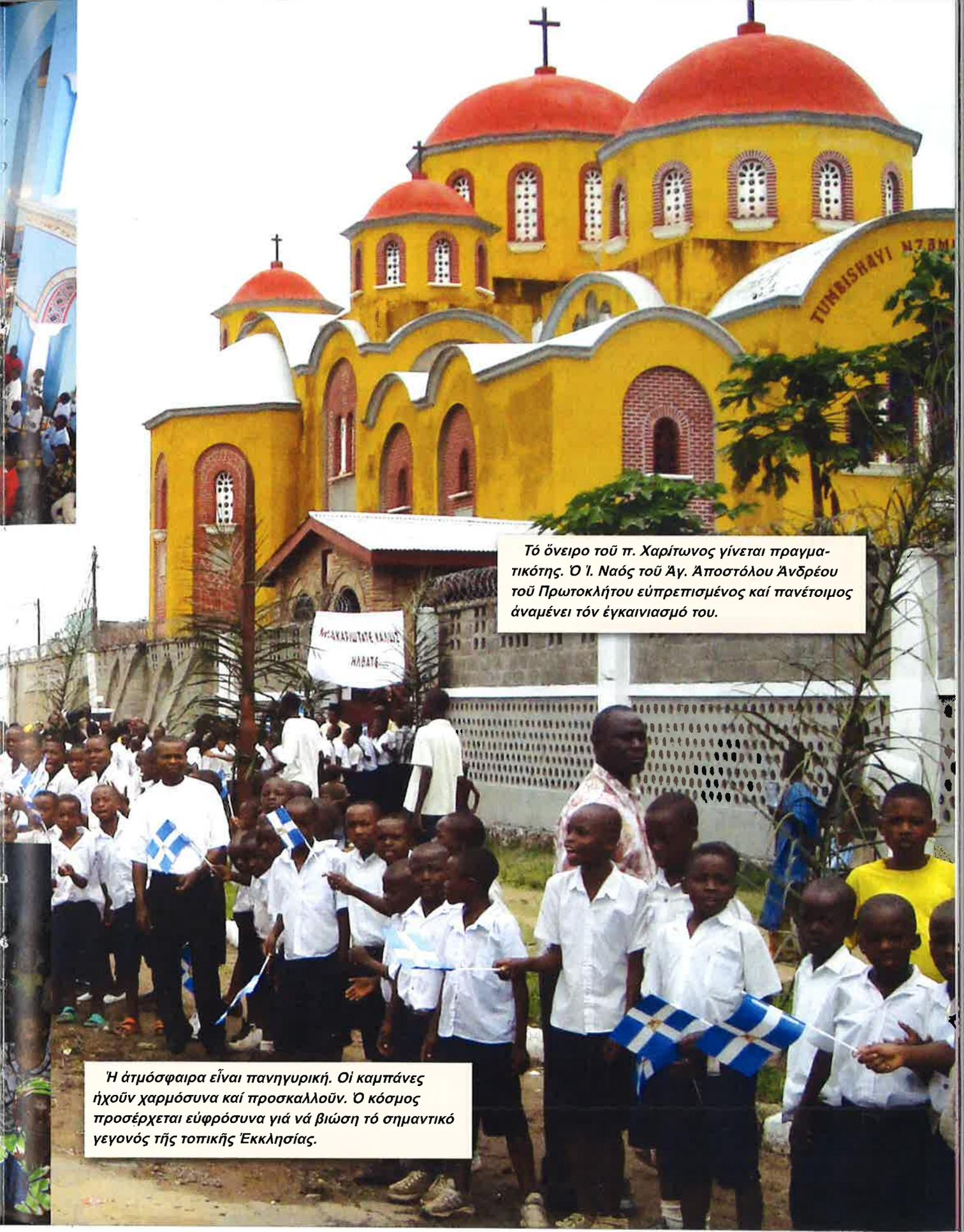
«Σφραγίς δωρεᾶς Πνεύματος Ἁγίου» Μία νέα ζωή, ἡ χριστιανική τώρα ἀρχίζει.

Μία ομάδα νεοφωτιστῶν στά πρόπλα τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, λάμπει μέσα στους λευκοὺς χιτῶνες ἀπὸ τὴν Χάρι τοῦ ἀναγεννητικοῦ λουτροῦ.

Στό έσωτερικό του Ι. Ναού κυριαρχεί κατάνυξι και όλοι είναι προσηλωμένοι στην Ίερή Ακολουθία.

Τό όνειρο του π. Χαρίτωνος γίνεται πραγματικότητα. Ο Ι. Ναός του Αγ. Αποστόλου Ανδρέου του Πρωτοκλήτου εύπρετισμένος και πανέτοιμος άναμένει τόν έγκαινιασμό του.

Ή άτμόσφαιρα είναι πανηγυρική. Οι καμπάνες ήχοϋν χαρμόσυνα και προσκαλοϋν. Ο κόσμος προσέρχεται εύφρόσυνα γιά νά βιώση τό σημαντικό γεγονός τής τοπικής Έκκλησίας.

Τέλος και αρχή

Αρχιμ. π. Χρυσόστομος Παπασαραντόπουλος
(1903-1972)

(Αναμνήσεις-έμπειρίες από την ζωή και πολιτεία του Άνδρός)
(συνέχεια από τό προηγούμενο)

Γράφει στο πονημάτιό του ο π.Χαρίτων Πνευματικάκις για τόν φίλο και συνεργάτη του π. Χρυσόστομο Παπασαραντόπουλο: « Δέν ώμιλοῦσε ποτέ από ἄμβωνος· ούτε κατηχητικό στά παιδιά ἔκαμνε. Δέν μποροῦσε. Δέν εἶχε τό χάρισμα τοῦ λόγου ... ἦταν ισχνόφωνος καί κακόφωνος. Ἦταν ὅμως ἀνεκτός λόγω τῆς εὐσεβείας του.»

Καί ὁ ἴδιος εἶχε αὐτογνωσία καί ὀρθογνωσία.

Ἦταν προχωρημένο τό πρῶινό καί πῆγα στήν Ἱ. Μονή Πετράκη (Αθήνα) νά τόν ἐπισκεφθῶ. Φοιτοῦσα τότε στήν Θεολογική Σχολή, ἐνώ ὁ π.Χρυσό-

στόστομος τήν εἶχε τελειώσει μέ «ἄριστα». Ἦταν τό Μοναστήρι «τῆς μετανόιας του».

Καί παλαιότερα εἶχε ἐγκαταβιώσει σ' αὐτό. (Ἦταν ἀπό τό Θεό νά γίνη ἀργότερα (1964) καί δικό μου Μοναστήρι· σ' αὐτό δέχθηκα τήν μοναχική κουρά καί γράφτηκα στό μοναχολόγιό του).

Τόν βρῆκα λοιπόν τόν Γέροντα νά παλεύη μέ ἕναν πολύγραφο μελάνης. Μέ δέχθηκε στοργικά (ἐξομολόγος τῶν παιδικῶν μου χρόνων γάρ) καί μοῦ ἐξήγησε ταπεινά:

«Ρητορική ἱκανότητα δέν ἔχω. Ἡ φωνή μου δέν μέ βοηθεῖ. Νά φεύγη ὁ λαός ἀπ' τόν Ναό χωρίς ν' ἀκούση λόγο Θεοῦ δέν κάνει. Γράφω λοιπόν ἕνα λογύδριο καί τό πολυγραφῶ σέ τοῦτο τό μηχανήμα γιά νά τό προσφέρω στούς πιστούς μαζί μέ τό «ἀντίδωρο» τήν Κυριακή, γιά πρόσθετη ὠφέλειά τους.»

Καί ὕστερα ἀπό λίγο μοῦ ἐκμυστηρεύτηκε:

-«Γιῶργο, ἀποφάσισα καί ἐτοιμάζομαι νά φύγω. Θά πάω στήν Ἀφρική γιά Ἱεραποστολή, ὅπου δέν κηρύχτηκε τό Εὐαγγέλιο, ὁ Ὁρθόδοξος Λόγος.

Ἐδῶ βρίσκονται πολλοί καί ἱκανοί. Ἐκεῖ, ἀκόμη κι' ἂν πέσω σάν χαλάζι στήν ξηρασία, θά εἶμαι χρήσιμος, λέγω.»

Ἦταν κάτι σάν μυσταγωγία οἱ στιγμές αὐτές. Ἄκουγα. Δέν μιλοῦσα. Θαύμαζα τόν ἄνδρα γιά τίς σκέψεις τοῦ, τήν σύνεσί του, τήν ταπεινώσί του, τήν ἀμετάκλητη ἀπόφασί του. Τόν φανταζόμουν σάν μικρομέγα, ὅπως καί ἦταν! ...

Ἐκεῖνο τόν καιρό εἶχε γνωρίσει καί σχετισθεῖ μέ ἀφρικανούς, πού εἶχαν ἔλθει στήν Ἑλλάδα, εἶτε γιά νά σπουδάσουν (ὅπως ὁ Θεόδωρος Ναγκιάμα, πού ἔγινε κατόπιν καί ἐπίσκοπος στήν Ἀφρική) (*1) Ὅπωςδῆποτε σύντομα ὁ π.Χρυσόστομος ἐτοίμασε

(*1) Τόν Δεκέμβριο τοῦ 1957 ἦλθε καί στό πατρικό μου σπίτι νά τιμήσῃ τόν ἀείμνηστο πατέρα μου κηδεύομενον, εἶτε γιά ἄλλους λόγους, ὅπως ὁ π.Σπάρτα.

τά χαρτιά του, τά πράγματά του καί ταξίδευσε στήν Ἀλεξάνδρεια. Συνταξίδευσε μέ τόν Ἀρχιμ. π. Ἰωάννη Μακρόπουλο, παλαιόν συνεργάτην του στήν Καλαμάτα καί μέλος τῆς «Ζωῆς». Ἐπισκέφθησαν τόν Μακαριώτατον Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς κυρόν Χριστοφόρον (1939-1967), ὁ μέν π. Ἰωάννης γιά νά λάβῃ εὐλογίαν τοῦ Πατριάρχου, πού πήγαινε στήν ἱ. Μονή Σινᾶ, προσκαλεσμένος γιά νά ἐξομολογήσῃ τούς μοναχοὺς τῆς Μονῆς, ὁ δέ π. Χρυσόστομος νά λάβῃ τήν εὐλογίαν τοῦ Πατριάρχου, προκειμένου νά ἀρχίσῃ τήν Ἱεραποστολή του στήν Ἀφρική.

Τότε ὁ Πατριάρχης ἀντιμετώπισε τόν π. Χρυσόστομο μέ δυσπιστία. Δέν πίστευε ὅτι μπορούσε ἕνας Ἕλληνας κληρικός, θεολόγος, σ' αὐτή τήν ἡλικία ν' ἀφήσῃ κεντρικό Ναό Ἀθηνῶν καί νά ἔλθῃ στήν Ἀφρική, γιά νά κάνῃ τί; Ἱεραποστολή λέγει!

-Πάτερ Χρυσόστομε, ἂν ἔρχεσαι νά θησαυρίσῃς, σέ πληροφορῶ ὅτι δέν βγαίνουν λεφτά στήν Ἀφρική.

-Ὄχι, Μακαριώτατε, ἐγώ ἄφησα στήν Ἀθήνα τέτοιες οικονομικές δυνατότητες.

-Πάτερ Χρυσόστομε, ἂν ἔρχεσαι μέ τήν ἐλπίδα νά γίνῃς δεσπότης, μή χάνῃς τόν χρόνο σου.

-Μακαριώτατε, δέν σᾶς ζητῶ, οὔτε θά σᾶς ζητήσω τίποτε τέτοιο. Μόνο τήν εὐχή σας νά μοῦ δώσετε νά ἐργασθῶ Ἱεραποστολικά.

-Μακαριώτατε, παρεμβαίνει ὁ π. Ἰωάννης Μακρό-

πουλος, τόν π. Χρυσόστομο τόν γνωρίζω ἀπό δεκαετίες καί ἔχω συνεργασθεῖ μαζί του. Καταθέτω τήν πείρα καί πεποίθησί μου περὶ αὐτοῦ ὅτι πρόκειται περὶ κληρικοῦ εἰλικρινοῦς, ἀπολύτως ἀνιδιοτελοῦς, μέ φόβον Θεοῦ καί ζῆλον πολύν καί ἀνύποπτες ἰκανότητες καί δεξιότητες. Προσωπικά πιστεύω σέ θετικά ἀποτελέσματα ἀπὸ τήν Ἱεραποστολική προσπάθειά του.

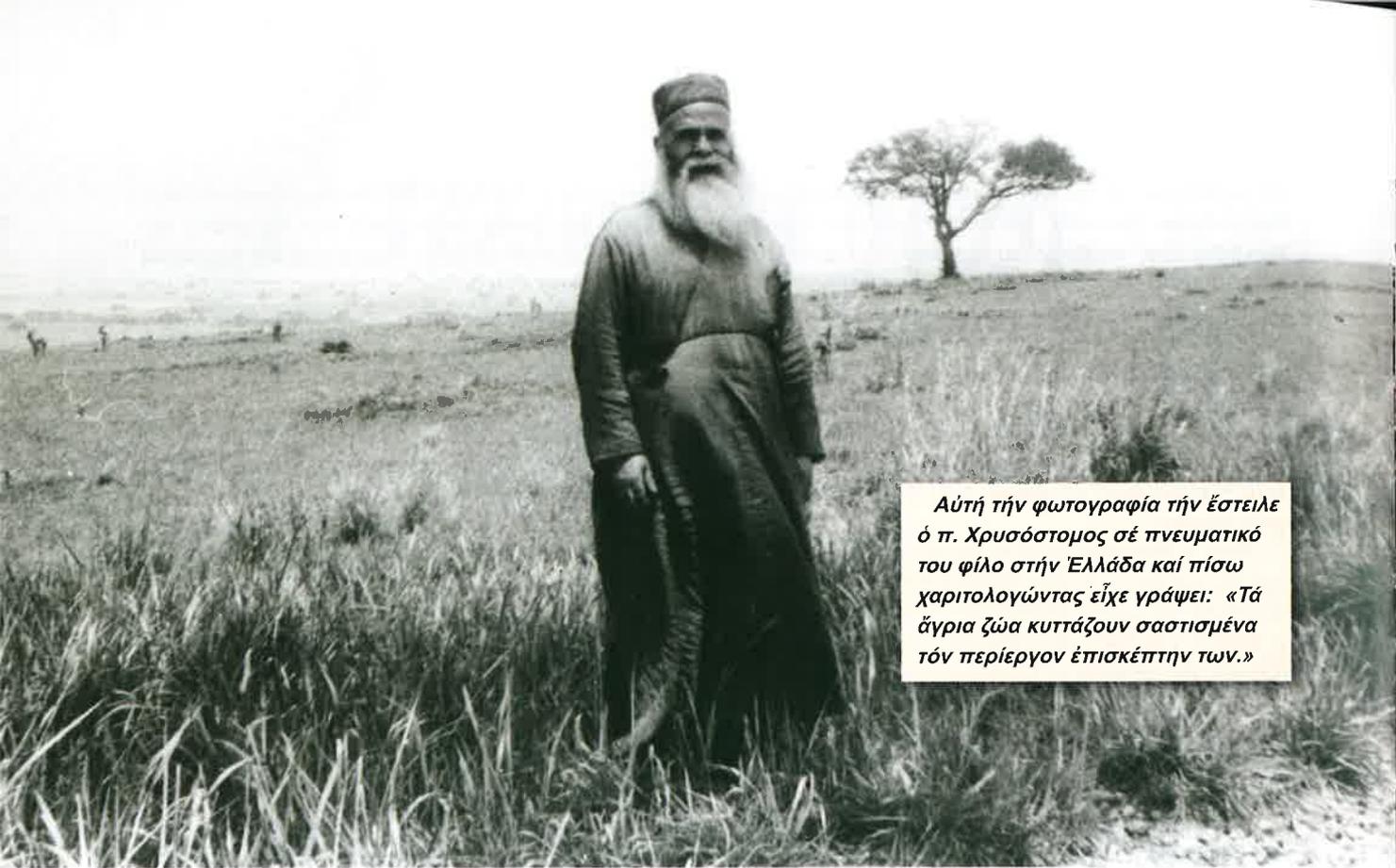
Ὁ Πατριάρχης ἐπέισθη. Φάνηκε. Ἐμπιστευόταν στόν π. Ἰωάννη, ὁ ὁποῖος τοῦ ἦταν γνωστός καί σεβαστός ἀπὸ ἐπανειλημμένες διακονίες του στήν ἱ. Μονή Σινᾶ. Ἔδωσε τήν εὐλογία του καί στοὺς δύο κληρικούς. Ἡ «μία οὐαί (δοκιμασία) παρῆλθε» γιά τόν π. Χρυσόστομο, χάρις σ' αὐτήν τήν παρέμβασι τοῦ παλαιοῦ φίλου του, τήν ὁποῖαν ἄκουσα ἀπὸ τό στόμα τοῦ ἀειμνήστου π. Ἰωάννου Μακροπούλου.

Τήν Ἱεραποστολική προσπάθειά του ὁ Γέροντας τήν ἀρχισε ἀπὸ τήν Οὐγκάντα.

Ἡμونا στήν Mbujumbura (Burundi) καί ἀποφάσισα νά δοκιμάσω, νά πετάξω ἀνατολικά τῆς Ἀφρικῆς. Ταξίδευσα λοιπόν Nairobi (Kenya). Ἐκεῖ ἐργάζεται ἀκούραστα ὁ Μητροπολίτης Σεβ. κ. Μακάριος (Τηλλυρίδης). Μέ ὑπεδέχθη φιλαδέλφως. Στόν λίγο χρόνο πού ἔμεινα, ἐζήτησα νά δῶ τό μέρος ἀπ' ὅπου ἀρχισε τήν Ἱεραποστολή του ὁ π. Χρυσόστομος καί μέ ὠδήγησαν στήν Qaitana. Ἐκεῖ με-

Ὁ π. Χρυσόστομος ἐπισκέπτεται τίς φτωχικές καλύβες τῶν ἰθαγενῶν καί μοιράζεται κοντά τους τίς ἀγωνίες καί τά προβλήματά τους.

*Αυτή τήν φωτογραφία τήν ἔστειλε
ὁ π. Χρυσόστομος σέ πνευματικό
του φίλο στήν Ἑλλάδα καί πίσω
χαριτολογώντας εἶχε γράψει: «Τά
ἄγρια ζῶα κυττάζουν σασιτισμένα
τόν περίεργον ἐπισκέπτην των.»*

ταξύ ἄλλων εἶδα να στεγάζεται ἕνας ἀρκετά μέγανος Ναός τοῦ Ἁγίου Παρθενίου σέ σχῆμα Ροτόντα (κυκλικός). Ὁ μηχανικός ἦταν ἐντόπιος καί ἐπέβλεπε τά ἔργα ἕνας σεβαστικός κύριος (60άρης μου φάνηκε). Μέ ρώτησε. Τοῦ συστήθηκα. Ὅταν ἄκουσε ὅτι γνώριζα προσωπικά τόν π.Χρυσόστομο ἀπό παιδί καί ἦταν πνευματικός μου, πῶ, πῶ πῶς ἔκανε αὐτός ὁ ἄνθρωπος! Μέ ἀγκάλιασε, μέ φίλησε, δέν ξεκολλοῦσε ἀπό πάνω μου.

-Ὁ πάτερ μέ βάπτισε, μέ πάντρεψε, ... Θά ἔρθης ὅπωςδήποτε νά εὐλογῆσης τό σπίτι μου, ... σάν νά βλέπω μπροστά μου τόν π.Χρυσόστομο, ... Καί τί ἄλλα δέν ἔλεγε αὐτός ὁ ἄνθρωπος!

Ὅταν πῆγα στό σπίτι του καί εἶδα πῶς ἐκδηλώνονταν καί οἱ δικοί του καί οἱ γείτονές του καί τί καί πόσα μου ἔλεγαν γιά τόν π.Χρυσόστομο, εἶπα αὐτός ὁ ἄνθρωπος, ἐπειδή ἦταν ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, ἐπέδρασε τόσο πολύ στίς ψυχές τῶν ἰθαγενῶν καί ἄφησε πίσω του τόσες καί τέτοιες ἀγαθές ἀναμνήσεις! ...

(Ἀπό τήν τελευταία ἀλληλογραφία του)

Στά χρόνια του ὁ π.Χρυσόστομος δέν διέθετε ἄλλον τρόπον ἐπικοινωνίας, παρά μόνον τήν ἀλληλογραφία.

Τό 1981, ὅταν πῆγα γιά πρώτη φορά στήν Καναγκα τοῦ Congo, ἔφτασα στήν Ἱεραποστολή σάν ἀλεξι-

πρωτιστής. Κανένας δέν μέ περίμενε. Πῶς νά γινόνταν ἡ συνεννόησις; Ὁ π. Χαρίτων μέ εἶδε ξαφνικά μπροστά του καί σταυροκοπιόταν.

Ἡ ἀλληλογραφία λοιπόν μ' ὅλη τήν βραδύτητα της (ἀπό 3-4 μήνες, ὡς ... ἕνα χρόνο-κυριολεκτῶ- ἔκανε τό γράμμα νά σέ βρῆ, ἂν θά σέ εὔρισκε) ἦταν ἡ μόνη λύσις γιά ἐπικοινωνία. Σημειώστε, ὅτι κάνω λόγο γιά τό 1981! Τό 1972 ἦταν οἱ συνθηκῆς ὄχι καλύτερες βέβαια!

Πρόλαβα τήν ἐποχή τῆς ἀσύρματης ἐπικοινωνίας. «Φωνή» τήν ἔλεγαν τήν συσκευή καί ἡ πῖο σύγχρονη, εἶχε τίς ἀδυναμίες της· ἐξηρτάτο ἀπό κλιματολογικές συνθηκῆς κλπ. κλπ.

Ὁ π. Χρυσόστομος λοιπόν γιά νά ἐπικοινωνῆ μέ τοὺς ἀνθρώπους του εἴτε τοῦ Congo, εἴτε τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀλληλογραφοῦσε. Εἶναι πλῆθος τά γράμματά του πού σώζονται, χώρια ὅσα χάθηκαν.

Καί εἶχε μία καλή συνήθεια: ἔγραφε σέ μέγανο μπλόκ, βάζοντας πάντα ἕνα καρμπόν. Καί τό μὲν πρῶτο φύλλο τό ἔστειλε στόν ἀποδέκτη, τό δέ δεύτερο, τό ἀντίγραφο, τό κρατοῦσε γιά τό ἀρχεῖο του. Ἔτσι σώθηκαν πάρα πολλές ἐπιστολές του. (*2)

(*2) Σέ τηλεφωνική ἐπικοινωνία μου μέ τόν Μητροπολίτη Κενύας Σεβ. κ. Μακάριον Τηλλυριδῆν μέ ἐνημέρωσε ὅτι ἀσχολεῖται αὐτό τόν καιρό μέ μία δέσμη τέτοιων ἐπιστολῶν τοῦ π.Χρυσόστομου, πού σύντομα θά ἐκδώσῃ σέ βιβλίον.

Ἐγώ ἀπό τήν ἀνεψιά τοῦ π. Χρυσοστόμου Seur Ὑλγα Παπασαράντου, μέ τήν ὁποῖαν πολλές φορές εἶχα «ψιλοκουβέντα», ὅταν διακονοῦσα στήν Kananga, ἐκεῖ κι ἐκεῖνη ἔζησε τά τελευταῖα χρόνια της, καί μοῦ διηγεῖτο πολλά περιστατικά ἀπό τή ζωή καί τήν δρᾶσι τοῦ θεοῦ της, ἐκκληρονόμησα σέ ἀντίγραφα τήν συλλογή τῶν ἐπιστολῶν τοῦ π.Χρυσοστόμου τῶν δυόμιση τελευταίων μηνῶν τῆς ζωῆς του (Ὀκτώβριος-Δεκέμβριος 1972)

Ἡ συλλογή περιλαμβάνει 30 τόσες ἐπιστολές τοῦ πρὸς πολλούς ἀποδέκτας (Πατριάρχη, Ἀρχιεπισκόπους, Μητροπολίτες, κληρικούς, μοναχοὺς, λαϊκοὺς, ...) μέ στοιχεῖα γιά τήν Ἱεραποστολήν.

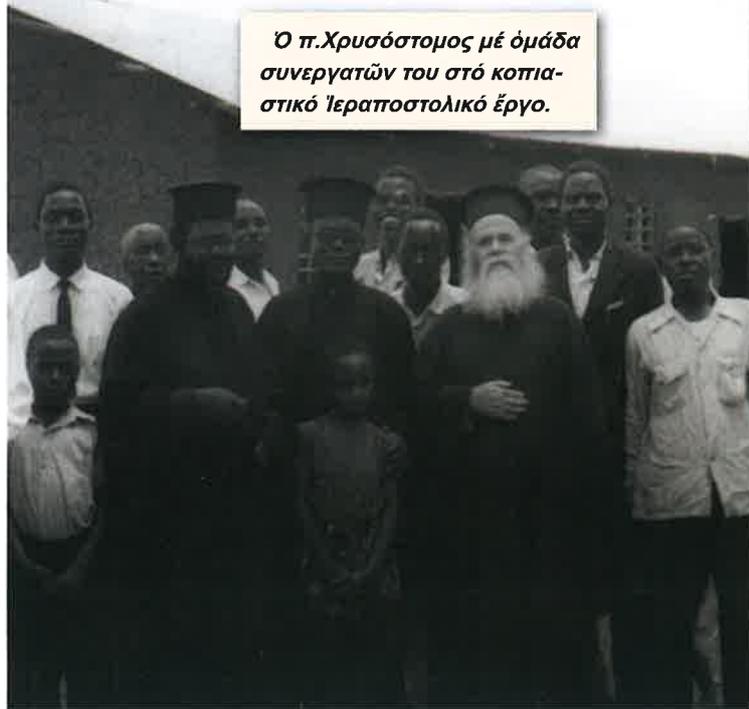
Ἐθεώρησα ὅτι εἶναι ἐνδιαφέροντα τά στοιχεῖα αὐτά καί ἀποφάσισα, τά δημοσιεύσιμα, νά τά φέρω στό φῶς τῆς δημοσιότητος, γιά νά παρουσιασθῇ καθαρότερα ἢ ἀξία τοῦ π. Χρυσοστόμου, νά κατανοηθῇ περισσότερο καί ἀξιολογηθῇ τό τεραστίαι σημασίας Ἱεραποστολικό ἔργο του, γιά νά ἐμπλουτισθῇ ἡ ἱερά καί ἡρωϊκή ἱστορία τῶν τελευταίων δεκαετιῶν καί νά ἔχουν ἀφορμές πνευματικῆς ὠφελείας οἱ φίλοι ἀναγνώστες. Παραθέτω δέ καί ἐπεξηγηματικές πληροφορίες καί κάποια σχόλια, ὅπου χρειάζονται καί ἀπ' ὅσα γνωρίζω, γιά νά κατανοοῦνται περισσότερο τά λήμματα ἀπό τίς ἐπιστολές τοῦ σεβαστοῦ Ἀνδρός.

Παρατίθενται ἐνδεικτικά μερικές ἐπιστολές καί ἐπιφυλασσόμεθα νά γίνῃ εἰδική ἐκδοσις πού θά περιλαμβάνωνται ὅλες.

Kananga, Νοεμβρίου 15, 1972

Στά πολυαγαπητά παιδιά, τοὺς τροφίμους τῆς Πατριάδος Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, ἱερολοχίτες τῆς Ὁρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καί τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος,...

Ἔλαβα τά φύλλα τῆς μικρῆς, ἀλλά γεμάτης ἀπό χριστιανική φλόγα ἐπιθεωρήσεώς σας «Πατριάς», πού ἀσφαλῶς μέσα σέ πολλές δυσκολίες κατορθώνετε νά κυκλοφορῆτε, πρὸς τιμὴν καί ἔπαινον τῆς γενναίας καί σεβασμίας Ἰ. Μονῆς τοῦ Θεολόγου Εὐαγγελιστοῦ καί παλαιμάχου ἀγωνιστικοῦ προπυργίου τῆς Πατριάδος Σχολῆς. Εὐχαριστῶ τά μέγιστα τὸν στενά γνωστόν μου Ἅγιον Καθηγούμενον, τοὺς ἐν Χριστῷ φιλάτους μοι πνευματικούς πατέρας Παῦλον καί Ἀμφιλόχιον, καθηγητὰς καί ποδηγέτας τοῦ νεανικοῦ σας σφρίγγου, καί ὄλους σας γιά τήν ἀποστολήν των πρὸς τήν εὐτέλειάν μου πρὸς πνευματικὴν ἐνίσχυσιν καί παρηγορίαν μου.

Ὁ π.Χρυσόστομος μέ ομάδα συνεργατῶν του στό κοπιαστικό Ἱεραποστολικό ἔργο.

Ὅλα τά περιεχόμενα μίλησαν πολύ δυνατά στήν πτωχὴν μου καρδιά. Μά ἰδιαίτερα μέ συγκίνησε τό ὀρμητικό σας νεανικό «ἀνασκούμπωμα» καί σύσσωμο ξεκίνημα γιά τήν ἀνοικοδόμησιν τοῦ ἱ. ναῖδριου τῆς Ἁγίας Τριάδος, τρανό προεικόνισμα τῆς μετὰ τὸν καταρτισμὸν σας στήν σεβασμία Σχολή σας πνευματικῆς σας ἐξορμήσεως πρὸς ἐπανευαγγελισμὸν τοῦ χριστιανικοῦ μας λαοῦ καί ἐπικράτησιν τῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ μας. Θυμήθηκα τό ἐνθουσιαστικό θούριο τοῦ ἀειμνήστου ποιητοῦ μας Γ. Βερίτη «-Τὸν πύργο χτίζουμε ὄλοι ἀντάμα-καί στό Χριστὸ κάνουμε τάμα, -κανένας μας νά μή σταθῇ...»

Κοντὰ μέ τοῦτο μέ συνεκίνησε καί τό θερμό σας ἐνδιαφέρον γιά τήν ἐξωτερική Ἱεραποστολή καί μάλιστα στήν Ἀφρική. «Ἐφ' ὅσον μὲν εἰμι ἐγώ ἐθνῶν ἀπόστολος, τήν διακονίαν μου δοξάζω» (Ρωμ. 11,13), ὅπου ἡ εὐκαιρία εἶναι μοναδική καί πρέπει «παντὶ σθένει» νά ἐξαπλωθῇ εἰς πλεῖστα σημεῖα καί ἰδιαίτερα στίς χώρες πού πήραν τήν ἀνεξαρτησίαν των τελευταῖα. «Οἱ καιροὶ οὐ μενετοί».

Βρίσκομαι τώρα...

Οἱ ἰθαγενεῖς τῶν χωρῶν αὐτῶν, τό πλεῖστον φιλέυσεβεῖς καί φύσει φιλόθρησκοι, παρέλαβαν ἀπὸ τοὺς παλαιότερους Ἱεραποστόλους τήν Ἁγίαν Γραφήν μεταφρασμένην (μέ πολλά δυστυχῶς λάθη) στή γλῶσσα των, μά διάφοροι δικαιολογημένοι λόγοι τοὺς ἔχουν ἀπογοητεύσει. Ἔτσι, χριστιανοὶ κατὰ βάθος, στέκονται μακριὰ ἀπὸ τίς διάφορες ὁμολογίες καί ἐρευνοῦν γιά κάποιον

χριστιανισμόν μέ θεμέλιον καί βάσιν.

Αὐτά μόνον ὁ Ἑλληνισμός μπορεῖ νά τά προσφέ-
ρη μέ τήν Καινή Διαθήκη πού γράφτηκε στή γλώσσα
του καί μέ τόν θησαυρόν τῶν πατέρων πού ἐρμη-
νεύει κάθε τί χριστιανικόν.

Τί μπορεῖ, πολυαγαπητά μου παιδιά, νά κάμη
ἕνας γέρων καί πολυκουρασμένος;...

Σ' ἄλλο γράμμα ἴσως μπορέσουμε νά πούμε τί
μπορεῖ νά κάμη ἕνας ἀποφασιστικός γιά ἱεραποστο-
λή Ἑλλην κληρικός.

Kananga, Νοεμβρίου 23, 1972

Πολυαγαπητέ μου π. Ἀμφιλόχιε, (*3)

Αφ' ἧς βρέθηκα σ' αὐτήν τήν ἀρκετά μεγάλην
πόλιν τῆς Kananga, στά ἐνδότερα τοῦ ἀπεράντου
Κογκό (νῦν Ζαῖρε), εἶχα πάντοτε στόν νοῦν μου νά
γράψω στήν ἀδελφική σου ἀγάπη, μά σήμερα ἦλθε
ἡ μνήμη τοῦ Ἁγίου Ἀμφιλοχίου νά μοῦ τό ἐπιβάλλη
ἐπιτακτικά.

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ λοιπόν, χρυσό μου παιδί, γεμά-
τα ἀπό καρπούς ἀγαθούς ἐν Κυρίῳ καί ἀπό εὐκλει-
αν διαιωνίζουσιν. Ὁ παλιός Ἅγιος Ἀμφιλόχιος καί ὁ
σύγχρονός μας γέροντάς ἄς πρεσβεύουν γιά μάς.

Ἔλαβα 4 φύλλα τῆς πολυγραφημένης σας ἱερα-
ποστολικῆς ἐπιθεωρήσεως «Πατριάς». Εὐχαριστῶ
πάρα πολύ. Χάρηκα καί σᾶς συγχαίρω, γιατί τό
περιοδικούλι αὐτό θά εἶναι ἕνα ἔναυσμα καί συν-
δαύλισμα τοῦ ζήλου τῶν τροφίμων τῆς γεραρᾶς
Πατριάδος Σχολῆς πρὸς χριστιανικήν ζωήν καί ἱε-
ραποστολικήν δρᾶσιν, ἐσωτερικήν καί ἐξωτερικήν.

Ἐγραψα μέσω τοῦ π. Παύλου ἰδιαιτέρη ἐπιστολή
στά παιδιά τῆς Σχολῆς, γιά νά συντελέσω κι' ἐγώ
κατά δύναμιν στόν ἱερόν ἐνθουσιασμόν των.

Καί τώρα γράφω στήν ἀδελφική σου ἀγάπην, για-
τί ξέρω πολύ καλά τήν πονετική καρδιά σου καί τήν
τόσο λεπτή χριστιανική σου ψυχή. Ἐβδομήκοντα
ἕως ἑκατόν χιλιάδες ἰθαγενῶν τῆς ὡς ἄνω πόλεως
καί τῶν περιχώρων μέχρις ἀρκετά μακράν μέ πο-
λιορκοῦν καθημερινῶς ἐπιθυμοῦντες τήν εἰσδοχήν
των στούς κόλπους τῆς Ὁρθοδοξίας. Καί τί νά κάμη
μόνος μου, γέρων πλέον καί κουρασμένος;

(*3) Πνευματικός πατήρ καί καθηγητής τῆς Πατριά-
δος Σχολῆς μετά τοῦ π. Παύλου καί νῦν Μητροπολίτης
Νέας Ζηλανδίας.

Ἀναβάλλω διαρκῶς ν' ἀρχίσω βαπτίσεις κ.λ.π. δι-
ερωτώμενος καθ' ἑαυτόν ἂν θά τά βγάλω πέρα. Δέν
ἀποφασίζεις νά κάμης καί τρίτο ταξίδι στήν Ἀφρική
κατά τίς ἐορτές;...

Ἵστατες ἐκκλήσεις

Τό τέλος τῆς κοπιαστικῆς ἐπιγείας ζωῆς τοῦ
πατρός Χρυσοστόμου ἐπλησίασε πολύ· πάρα
πολύ! Οὔτε ὀλόκληρος μήνας δέν τοῦ ὑπολείπεται.
(Εὐτυχῶς δέν τό γνώριζε!) Τό ἔργο του δέν ἐτελεί-
ωσε. Αὐτό στέκεται, μπροστά του πολύ, ἀτελείωτο,
ἀπαιτητικό, αὐξανόμενο. Σκέψις νά τό ἐγκαταλείψῃ
δέν ὑπάρχει. Ἡ παλληκαριά του μένει. Ἀλλ' οἱ σω-
ματικές του δυνάμεις τόν προδίδουν. Αὐτό βλέπει
ὄλο καί πιό καθαρά κάθε μέρα πού περνάει. Ἀλλά
καί τό παράπονό του...

Οὔτε ἕνας, βρέ ἀδερφέ... Ἴσως εἶναι καί μεσήλικας,
ἄς εἶναι καί ἀγράμματος... νά τοῦ φέρνῃ τά γράμμα-
τα ἀπ' τό ταχυδρομεῖο! ... (τά ἔγραψε σέ φίλο του).

Ἐχω ἕνα πολυσέλιδο, παλιό τετράδιο, μέ ἑκατο-
ντάδες ὀνόματα, διευθύνσεις, τηλέφωνα, ἀπό τίς
πρῶτες μέρες πού ἦλθε στήν Ἀφρική. Πολυμεταχει-
ρισμένο. Πόσες ἐπικοινωνίες, παντός εἴδους! Τά πιό
πολλά σβησμένα. Ἀλλαγές, θάνατοι, ἀπογοήτευσis.
«Δέν βγαίνει τίποτε!» Ἄλλοι δέν θέλουν, ἄλλοι δέν
μποροῦν, ἄλλοι ἔχουν τά δικά τους σχέδια...

Ἀρχές Δεκεμβρίου τοῦ 1972! Τόν μήνα δέν θά τόν
βγάλῃ. (Εὐτυχῶς δέν τό γνώριζε! Τό εἶπαμε). Καί
ἐπιχειρεῖ μία ὑστατη προσπάθεια, ὅπως φαίνεται.
Ἀπευθύνεται σέ γερά στελέχη τῶν ἀδελφοτήτων
«ΖΩΗ» καί «ΣΩΤΗΡ» με ἐλπίδες. Ποιός ξέρει; Αὐτές
οἱ ἀδελφότητες ἔχουν καί φόβον Θεοῦ καί ἀγάπη γιά
τήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ καί ἀνιδιοτελεῖς εἶναι καί
ἱεραποστολικές εἶναι καί πολλά μέλη διαθέτουν, ...
Ἄν θέλῃ ὁ Θεός ...

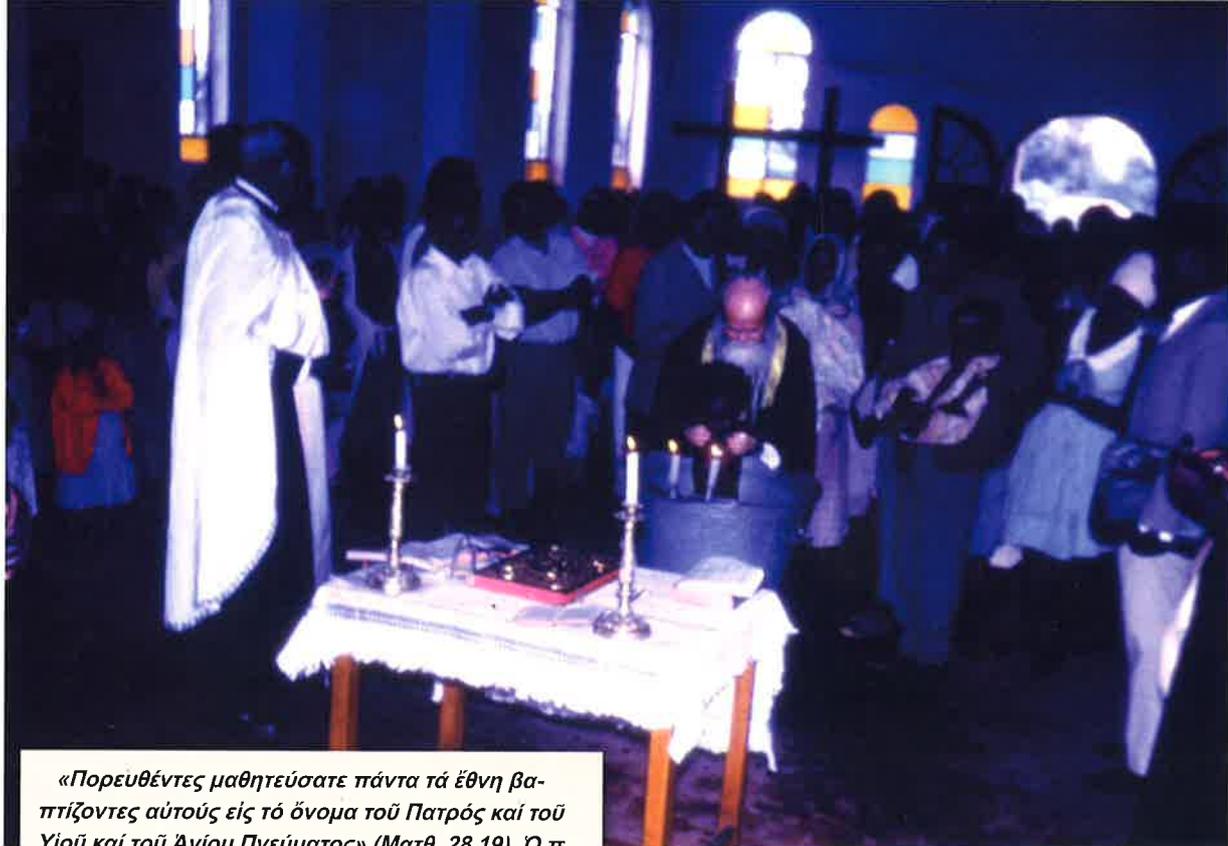
Παίρνει λοιπόν τό στυλό καί τό χαρτί καί γράφει:

Kananga, Δεκεμβρίου 2, 1972

Αγαπητέ μου π. Χριστοφόρε, ...(*4)

Τώρα ἐδῶ στά ἐνδότερα τοῦ Κογκό (νῦν Ζαῖρε)...
Μόνος μου καί γέρων πλέον. Τώρα κουράζομαι

(*4) Εἶναι ὁ Αρχ. Χριστοφ. Παπουτσόπουλος, ἱε-
ροκλήρυς τοῦ ἄμβωνος Ἀθηνῶν· μέλος σημαῖον τῆς
ἀδελφότητος θεολόγων «Ο ΣΩΤΗΡ».

«Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη βαπτίζοντες αὐτούς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος» (Ματθ. 28, 19) Ὁ π. Χρυσόστομος ὑπακούει στήν θεία ἐντολή, παρά τήν σωματική του ἀδυναμία. Ἡ καρδιά του φλέγεται γιά τήν σωτηρία τῶν ἀφρικανῶν ἀδελφῶν.

Κανanga, 12 Δεκεμβρίου 1972
Λίαν ἀγαπητέ μου π. Ἐμμανουήλ, ...(*5)

πολύ καί δέν ξέρω πῶς θά τά βγάλω πέρα. Ἐγραψα στόν Πατριάρχη, ἔγραψα καί στήν Ἀθήνα, μά δέν περιμένω τίποτε. Μόνον ὁ Κύριος νά μέ λυπηθῆ καί νά μοῦ δώσει δύναμιν, νά μοῦ στείλῃ δέ κάποιον. Ἐξί Κυριακές τώρα λειτουργοῦσα στό σπίτι πού μένω. Τήν Θεία Λειτουργία κάνω στή γαλλική.

Ἕνας ἰθαγενῆς σεβαστός γέρων, θρησκευτικός ἠγέτης ἑνός μεγάλου γκρούπ προτεσταντιζόντων ἰθαγενῶν, προσεχώρησε μέ ὄλο του τό τάγμα στήν Ὀρθοδοξία. Εἶχε ἕνα καλό κτεριάκι καί τό μετατρέψαμε σ' ἐκκλησία. Ἀπό αὔριο θά λειτουργοῦμε μέ τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ ἐκεῖ.

Ἐχει καί λίγους Ἕλληνες μά ἀπομακρυσμένοι ὡς συνήθως. Μ' ὄλα ταῦτα μοῦ δείχνουν μεγάλο σεβασμό καί θά βοηθήσουν καί αὐτοί.

Ἴδου ὁ Χριστός κάνει ἱεραποστολή χωρίς καμμία (μέχρι τώρα) βοήθεια τοῦ ἐν Ἀθήναις Γραφείου Ἱεραποστολῆς... Τώρα τί κάνεις;... Ἄν δέν πῆρες ἀπολυτήριο πῆγαινε στόν Κεντρώας Κυπριανόν... μήπως σέ πάρῃ δῶθε κάτω...

Τά πράγματα πηγαίνουν πολύ καλά καί ὁ Κύριος ἡμῶν καί Σωτήρ Ἰησοῦς Χριστός **«δι' ἡμῶν τῶν ἀναξίων καί ἀμαρτωλῶν»** ἰδρύει τήν **Ἀφρικανικήν Ἑλληνορθόδοξον Ἐκκλησίαν Του στό Ζαῖρε.**

Ἀπό τό προχθεσινόν Σάββατον ἀρχίσαμε τήν εἰσδοχήν τῶν πρώτων μελῶν ἐκ τῶν ἠλικιωμένων καί πρωτοστατούντων, ὅσοι ἔχουν βαπτισθεῖ παλαιότερα ὡς Ρωμαιοκαθολικοί ἢ Προτεστάνται... Ὅλοι αὐτοί ἔχουν τίς γυναῖκες των. Τούς κάνωμεν καί τήν εὐλογίαν τοῦ γάμου ἀμέσως, ὥστε, ἂν μερικοί ἀξιώθοῦν νά γίνουν ἱερεῖς, νά εἶναι καθ' ὄλα ἔτοιμοι. (Καί)... εὐλογημένοι πλέον λαμβάνουν καί τήν πρώτην Θεῖαν Κοινωνίαν, ὥστε νά ἐμπεδοθῆ μέσα τους ἡ συνειδησις, ὅτι εἰσέρχονται σέ μία νέα χριστιανική ζωή. Οἱ ἀβάπτιστοι (σχεδόν ἀποκλειστικῶς μικρά παιδιὰ) θά μείνουν γιά ἀργότερα ... ὁ Δεσπότης μας ἀνεχώρησε ἐπειγόντως, λέγει, γιά Ἀμερικὴν, πρὸς θεραπείαν...

.....
ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ.

.....
 (*5) Πρόκειται γιά τόν Ἀρχιερατικόν Ἐπίτροπον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Κεντρώας Ἀφρικῆς π. Ἐμμανουήλ Ζόππαν.

Η τελευταία ἐπιστολή τοῦ Γέροντος. Εἶναι κάτι σάν τελευταῖο «πολεμικόν ἀνακοινωθέν» ἀπό τοὺς πνευματικούς ἀγῶνες του, πού τελικά στέφθηκαν μέ ἐπιτυχία. Μοῦ θυμίζει κάτι σάν τό «νεκικήκαμεν» τοῦ Μαραθωνοδρόμου ἐκείνου. Ἔχει κάτι τό θριαμβικό ἢ ἀνακοίνωσις αὐτή.

Ὁ π. Χρυσόστομος ἐργάστηκε καί σέ ἄλλους χώρους τῆς Ἀφρικῆς καί τοῦ Κογκό. Ὅμως Ἐκκλησία, κοινότητα, πού νά ἀποτελεῖται ἀπό ἰθαγενεῖς Κογκολέζους ἀμιγῶς, δέν συνέτηξε πουθενά ἄλλοῦ. Ἡ πρώτη «Ἀφρικανική Ἑλληνορθόδοξη Ἐκκλησία στο Ζαῖρε» (Κονγκό) εἶναι αὐτή πού ἰδρύθηκε μέ τίς πρώτες βαπτίσεις τήν 10ην Δεκεμβρίου 1972. Καί ἐξαγγέλεται ὑπευθύνως στόν Ἀρχιερατικόν Ἐπίτροπον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Κεντρῶς Ἀφρικῆς π. Ἐμμανουήλ Ζόππαν!

Δηλαδή ἡ σημερινή πολυπληθῆς Ἐκκλησία, χιλιάδων Κογκολέζων Ὀρθοδόξων χριστιανῶν στήν Kananga (πρώην Luluaburgh), πού διακονεῖται μέχρι τώρα ἀπό τό κλιμάκιον τῶν Ἑλλήνων ἱεραποστόλων, ἔχει τά γενέθλιά της τήν 10ην Δεκεμβρίου 1972.

Εἶναι λάθος νά ἀγνοῆται ἡ ἡμέρα αὐτή. Εἶναι παράλειψις σοβαρά νά μήν πανηγυρίζεται αὐτή ἡ σπουδαιότατη γενέθλιος ἡμέρα μέ Θεία Λειτουργία, ὁμιλίες κλπ. Καί εἶναι ἀπαραίτητο νά διορθωθῇ αὐτό τό λάθος καί νά δοξάζεται «ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός» καί νά τιμᾶται ὁ ἀθλητής διάκονος τοῦ θαύματος αὐτοῦ π. Χρυσόστομος Παπασαραντόπουλος. Τό τέλος τῆς ζωῆς τοῦ ὁποῖου ἐσήμανε τήν ἀρχήν τῆς Ἑλληνορθόδοξου Ἐκκλησίας στήν Kananga τοῦ Congo!

†Ὁ Πενταπόλεως Ἰγνάτιος

Ἀντίγραφο τῆς ἐκκλησιαστικῆς ταυτότητος τοῦ π. Χρυσοστόμου.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΤΟΧΟΥ

Δείγμα τῆς ὑπογραφῆς τοῦ κατόχου

ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΟΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΟΣ
τοῦ ἀρχιμανδρίτου Χρυσόστομου
Ἰεροσολωνίου Παπασαραντοπούλου.

ΧΡΗΣΙΣ ΠΡΟΣ
ΣΤΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

8 - 46

Οι πυγμαῖοι τοῦ Impfondo

Εἶναι σίγουρα μιά μεγάλη καί ἐνδιαφέρουσα ἐμπειρία. Ἀπό τήν προηγούμενη ἐπίσκεψί μου στό Κονγκό (Ἰούνιο - Ἰούλιο) ἤθελα νά ἐπισκεφθῶ τούς πυγμαῖους στά δάση ἔξω ἀπό τό Impfondo. Ὅμως γιά λόγους οικονομικούς δέν τό ἐπιχειρήσαμε. Οἱ ἀνάγκες ὁμως τῶν πιστῶν στό Impfondo ἐπέβαλαν τελικά τήν ἐπίσκεψι αὐτή.

3 Δεκεμβρίου 2012. Μετάβασι ἀεροπορικῶς ἀπό τό Pointe-Noire, ὅπου βρίσκεται ἡ ἔδρα τῆς Ἰεραποστολῆς, στήν πρωτεύουσα Brazzaville, διανυκτέρευσι στήν πρωτεύουσα καί ἀπό ἐκεῖ ἀεροπορικῶς τήν ἐπομένη γιά Impfondo.

Τό Impfondo εἶναι μιά πόλι παράξενη μέ ἄγνωστο ἀριθμό κατοίκων. Ἴσως 20.000 κάτοικοι κατὰ τή wikipedia! Ἴσως λιγότεροι. Χτισμένη στίς ὄχθες τοῦ ποταμοῦ Oubangui, παραπόταμου τοῦ Κόνγκο, παίρνει ζωή ἀπό τό ποτάμι, πού τό διασχίζουν πλοία μεταφορικά, ψαράδικα καί πιρόγες.

Ἡ ζωή ἀκολουθεῖ τούς δικούς της ρυθμούς. Καμιά βιασύνη, κανένα ἄγχος. Ὅλοι σηκώνονται πολὺ νωρίς τό πρωῖ καί κοιμούνται νωρίς τό βράδυ, καθὼς δέν ἔχουν τηλεόρασι, γιατί δέν ὑπάρχει ρεῦμα ἠλεκτρικό, ὅπως ἐξηγῶ παρακάτω. Ὅταν πηγαίναμε ἀπό τό ξενοδοχεῖο στήν ἐκκλησία γιά τήν πρω-

ῖνή ἀκολουθία τοῦ ὄρθρου, κατὰ τίς 6.30, στοὺς δρόμους κυκλοφοροῦσε πολὺς κόσμος καί παιδιά, οἱ ἐργασίες ἦταν σέ πλήρη ἐξέλιξι, οἱ μαθητές πήγαιναν στό σχολεῖο. Οἱ ὑπαίθριες ἀγορές ἀνοιχτές, ἡ πραγματεία τῶν μικροεμπόρων ἀπλωμένη δεξιά καί ἀριστερά τῶν κεντρικῶν δρόμων. Λουκουμάδες, ἄβοκάντο, μάνγκο, μπανάνες, πετρέλαιο, κάρβουνα καί ἄλλα ἀπαραίτητα γιά τήν καθημερινότητα τῶν ντόπιων πωλοῦνται σέ τιμές διπλάσιες ἀπό ὅ,τι σέ ἄλλες πόλεις ἐξαιτίας τῆς ἀπομονώσεως καί τῆς δυσκολίας μεταφορᾶς τῶν προϊόντων.

Ἡ πρόσβασι στήν πόλι ἀπό ἄλλες πόλεις γίνεται μόνο ἀεροπορικῶς, καθὼς δέν ὑπάρχει δρόμος πού νά διασχίση τά τεράστια ἔλη πού τήν ἀποκόβουν ἀπό τόν ὑπόλοιπο κόσμο, μέ πλοία ἢ πιρόγες, πού ὁμως χρειάζεται κανεῖς τουλάχιστον μιά ἐβδομάδα γιά νά μεταβῆ μέ τά ποταμόπλοια ἢ τίς πιρόγες στήν πρωτεύουσα Brazzaville.

Τό ἠλεκτρικό εἶναι εἶδος πολυτελείας, μολονότι ἡ χώρα εἶναι πλούσια σέ πετρέλαιο καί φυσικό ἀέριο καί θά μπορούσαν νά δημιουργήσουν μικρά ἐργοστάσια παραγωγῆς ρεύματος μέ πετρέλαιο. Δυὸ ὤρες τήν ἡμέρα ὑπάρχει ρεῦμα ἠλεκτρικό, περιοδικά κατὰ γειτονιά. Ψυγεῖα, τηλεοράσεις κ.τ.λ. ὑπάρχουν μόνο στά ξενοδοχεῖα, ὅπου λειτουργοῦν γεννήτριες.

Στόν ποταμό Οὐμπάνγκι.

*Ο π. Θεολόγος με τό ποδήλατο ἀψηφώντας
κόππους καί κινδύνους εἰσδύει βαθειά στό δάσος,
ὅπου δέν ὑπάρχει αὐτοκινητόδρομος, γιά νά
βρεθῆ κοντά στούς κατηχομένους πυγμαίους.*

*Τήν διδασκαλία τοῦ Θεοῦ Λόγου δέχονται
μέ λαχτάρα οἱ ἀφρικανοί ἀδελφοί.*

*Μικρές πυγμαίες με τὰ έκφραστικά τους μάτια
αναμένουν νά αναβλέψουν τό Φῶς τοῦ Χριστοῦ.*

Δέν υπάρχουν παρά ελάχιστα αυτοκίνητα. Δέν υπάρχει κανένα ταξί. Οἱ μετακινήσεις γίνονται μέ ποδήλατα ἢ μέ μηχανάκια, πού τὰ χρησιμοποιεῖ κανεῖς ὡς ταξί. Τό πρόβλημα εἶναι ὅτι ἡ περίοδος αὐτή εἶναι περίοδος καλοκαιριοῦ καί πολύ συχνῶν βροχοπτώσεων. Οἱ μπόρες ἔρχονται κάθε δυό τρεῖς μέρες καί τότε ἡ μετακίνησι μέ τὰ μηχανάκια εἶναι προβληματική! Ἄλλος κόσμος, ἄλλοι ρυθμοί ζωῆς!

7 Δεκεμβρίου.

Ἐπίσκεψι στό χωριό τῶν πυγμαίων.

Ἐπισκεφθήκαμε τό χωριό τῶν πυγμαίων, 6-7 χλμ μακριά ἀπό τό Imrpondo. Ἔχουν κατηχηθεῖ ἀπό τόν Ἰωακείμ, ἕναν νέο κατηχητή πού ζεῖ στό Imrpondo καί γνωρίζει τή γλώσσα τους, ἔχουν βαπτισθεῖ ἄρκετοί καί κατηχοῦνται καί ἄλλοι γιά νά γίνουν μέλη τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας τοῦ Κονγκό. Ὁ γηραιότερος τῶν κατοίκων μόλις ἀντίκρισε τόν π. Θεολόγο, ὁ ὁποῖος ἔφθασε μέ τό ποδήλατό του, ἐνῶ ἐγώ μέ ἕνα μηχανάκι-ταξί, ἄρχισε νά χορεύῃ κυκλικά καί νά τραγουδάῃ ἐκδηλώνοντας ἔτσι τήν εὐαρέσκειά του καί τή χαρά του.

Σέ λίγο συγκεντρώθηκαν καμιά 40ριά κάτοικοι μέ τὰ παιδιά τους, πολύ φιλικοί καί θερμοί ἀπέναντί μας. Οἱ ὑπόλοιποι ἔλειπαν στό δάσος, ὅπου εἶχαν πάει γιά νά βροῦν τροφή, φρούτα καί κάμπιες, πού ἀποτελοῦν τή βασική τους τροφή, καθώς εἶναι τρο-

φοσυλλέκτες. Καθήσαμε καί ἀφοῦ ἐγινε ἡ διανομή τροφίμων στίς οικογένειες ἀπό τόν Ἰωακείμ, ὁ π. Θεολόγος ἄρχισε νά συνομιλῇ μαζί τους, μέ τή βοήθεια τοῦ διερμηνέα μας, τοῦ Ἰωακείμ. Ψυχές ἀπλές, μᾶς κοίταζαν μέ καλοσύνη καί δέος, ἤθελαν νά μᾶς δείξουν τή χαρά τους γιά τήν ἐπίσκεψί μας. Σέ κάποια βόλτα μου μέ λίγους ντόπιους στό χωριό τους ἕνας νέος ἄνδρας ἀνέβηκε μέ ἐπιδεξιότητα σέ ἕνα δένδρο, γιά νά μοῦ δείξῃ πόσο εὐκόλα σκαρφαλώνει στά δέντρα γιά νά συλλέξῃ καρπούς ἢ κάμπιες.

Ἐπισκεφθήκαμε καί τό σχολεῖο τους, ὅπου φοιτοῦν περί τὰ 40 παιδάκια. Τό σχολεῖο δέν ἔχει καμιά σχέση μέ ὅ,τι ἐμεῖς ἐννοοῦμε, ὅταν ἀναφερώμαστε στό σχολεῖο. Εἶναι μιά καλύβα ἀνοιχτή ὀλόγυρα, ὅπως φαίνεται καί στίς φωτογραφίες, μέ λίγα θρανία καί ἕναν πίνακα. Ὁ δάσκαλος, ἕνας αὐτόχθων πυγμαῖος, μέ τὰ ελάχιστα μέσα πού διαθέτει, προσπαθεῖ νά μεταγγίση κάποιες γνώσεις γραφῆς καί ἀναγνώσεως στά παιδάκια. Τούς μαθαίνει τραγούδια παραδοσιακά τῆς φυλῆς τους μέσα σέ συνθῆκες πραγματικά πρωτόγονες. Τούς μοιράσαμε μπισκότα καί καραμέλλες, ἐνῶ τὰ παιδιά τραγούδησαν γιά μᾶς σέ ρυθμούς παραδοσιακοῦς δυό τρία τραγουδάκια. Ρωτήσαμε τί θά ἤθελαν νά τούς πᾶμε τήν ἐπόμενη φορά πού θά πηγαίναμε καί μᾶς ζήτησε ὁ δάσκαλος νά τούς ἀγοράσουμε σανδάλια (σαγιονάρες).

Ο π. Θεολόγος ανάμεσα στα παιδιά του Σχολείου τών Πυγμαίων. Μέ μικρά δώρα που τούς προσφέρει δίνει χαρά και αγάπη σ'αυτά τά πλάσματα του Θεού.

**Κυριακή 9 Δεκεμβρίου.
Θεία Λειτουργία στόν ναό
του Αγίου Μάρκου στό Impfondo.**

Πρόκειται γιά ένα σπίτι, πού νοικιάζει ή ένορρα, ή είσοδος του όποίου χρησιμοποιείται ως έκκλησία καί στό όποιο διαμένει ό 'Ιωακείμ, πού έχει αναλάβει τήν κατήχησι τόσο στό Impfondo όσο καί στους πυγμαίους. Ίερέας δέν υπάρχει στό Impfondo, γι' αυτό ή Θεία Λειτουργία αποτελεί κάτι ξεχωριστό, πού τό περιμένουν μέ άνυπομονησία. Έρχονται καί οι πυγμαίοι από τό δάσος μέ τά πόδια, 6 χιλιόμετρα άπόστασι, καί είναι ή πρώτη φορά πού έρχονται καί συμμετέχουν στή λατρεία έπειτα από τή βάπτισί τους τόν περασμένο χρόνο. Οι περισσότεροι ξυπόλυτοι καί τά παιδιά τό ίδιο. Αυτό πού παρακολουθούν είναι γι' αυτούς κάτι καινούργιο.

Στή Θεία Κοινωνία πλησιάζουν τό Άγιο Ποτήριο μέ δέος καί άμηχανία, καθώς είναι ή πρώτη φορά πού βρίσκονται σέ έκκλησία καί καλούνται νά κοινωνήσουν. Ό 'Ιωακείμ τούς έχει προετοιμάσει, αλλά ή άμηχανία του πρωτάρη είναι έμφανής. Πλησιάζουν καί δέν ξέρουν τί πρέπει νά κάνουν, πώς νά άνοιξουν τό στόμα γιά τή Θεία Κοινωνία. Βλέπουν τούς άλλους πού σταυροκοπιούνται πρίν κοινωνήσουν, αλλά τά δικά τους χέρια είναι ακόμη άδέξια, γιά νά κάνουν όλες αυτές τίς πολύπλοκες γι' αυτούς κινήσεις! Τό ίδιο καί στό αντίδωρο. Πλησιάζει ό γηραιότερος μέ άμηχανία, παίρνει τό αντίδωρο από τό χέρι του π. Θεολόγου κοιτώντας τον κατάματα μή ξέροντας τί πρέπει νά κάνει, τό ίδιο καί ό δάσκαλος. Κάποιος του ψιθυρίζει νά φιλήσει

Ο συνεργάτης του π. Θεολόγου κ. Δημ. Καραμάτσος ποδώνει τούς μικρούς μαθητές πυγμαίους, ώστε τά ξυπόλυτα ποδαράκια τους νά μήν πατούν στ' άγκάθια.

τό χέρι του ιερέα, αλλά εκείνος στήν άμηχανία του φιλάει τό δικό του χέρι. Οί υπόλοιποι άκολουθούν μέ τήν ίδια άμηχανία του πρωτάρη. Μετά τό τέλος τής Θείας Λειτουργίας στήν αύλή του σπιτιού-έκκλησίας γίνεται ή σύναξι τών πιστών, όπου τούς μιλάει ό π. Θεολόγος. Όλοι άκοϋν μέ προσοχή άφου προηγουμένως δέχονται μέ χαρά τά μπισκότα που τούς μοιράζουμε, τόσο τά παιδιά όσο και οί μεγάλοι.

10 Δεκεμβρίου. Έπίσκεψι στό χωριό τών πυγμαίων και στό σχολείο και διανομή τών άγορασμένων σανδαλιών στά παιδιά, άφου προηγουμένως τά δοκιμάζαμε στά ξυπόλυτα ποδαράκια τους. Χαρά και καμάρι πρωτόγνωρο! Βγάζουμε μερικές άναμνηστικές φωτογραφίες και μάς άποχαιρετοϋν έγκάρδια. Ψυχές παιδικές. Έμπειρία πρωτόγνωρη για μένα, συγκινητική, που γεμίζει τήν ψυχή μου μέ αισθήματα εύγνωμοσύνης στον Θεό, που μέ άξίωσε να βρεθώ στό Κονγκό και να ζήσω τόν παλμό και τίς εύκαιρίες τής Ιεραποστολής, όπως τήν έχει οργανώσει ό π. Θεολόγος.

**Δημήτρης Καραμάσκος
Μάστερ Θρησκευολογίας**

Μπροστά στό Σχολείο τους τά μικρά άπολαμβάνουν τίς καραμέλλες που μοίρασε ό π.Θεολόγος και άποχαιρετοϋν τούς καλούς φίλους τους.

ΕΚΛΟΓΗ ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ ΣΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Συνήλθε τήν 21η Νοεμβρίου 2012, σέ τακτή Συνεδρία ή Αγία και Ήερά Σύνοδος του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας υπό τήν Προεδρία του Μακαριωτάτου Πάπα και Πατριάρχου κ. Θεοδώρου Β' στήν Αίθουσα Συνεδριών τής Ήεράς Συνόδου.

Πρό τής Συνεδρίας, έτελέσθη Θεία Λειτουργία στό Πατριαρχικό Παρεκκλήσιο τών Αγίων Θεοδώρων. Άκολούθως άρχισε ή συνεδρίασι. Τήν έναρξι τών έργασιών έκήρυξε ό Μακαριώτατος, άπευθύνοντας χαιρετισμό προς τά Συνοδικά μέλη, τά όποία ένημέρωσε διά μακρών για τό έπιτελεσθέν έργο κατά τήν διαρρεύσασα χρονική περίοδο σέ όλους τούς τομείς τής έκκλησιαστικής διακονίας του Πατριαρχείου.

Άκόμη, διά τής έκδόσεως Πατριαρχικών και Συνοδικών Τόμων, συνετελέσθη ή άνύψωσι τής Ήεράς Έπισκοπής Μαδαγασκάρης σέ Μητρόπολι, ως και τής Ήεράς Έπισκοπής Σιέρρα Λεόνε, μετονομασθείσης σέ Ήερά Μητρόπολι Γουίνεας. Έπακολούθησαν ή πλήρωσι τής χηρεουσής Ήεράς Μητροπόλεως Λεοντοπόλεως, τών Ήερών Μητροπόλεων Γουίνεας

και Άκκρας ως και τής Ήεράς Έπισκοπής Μπουρούντι και Ρουάντας και τής συσταθείσης τό έτος 2010 Ήεράς Έπισκοπής Μπραζαβιλ και Γκαμπόν.

Νέος Μητροπολίτης Λεοντοπόλεως έξελέγη ό Θεοφ.Έπίσκοπος Μαρεώτιδος κ.Γαβριήλ, Πατριαρχικός Έπίτροπος Αλεξανδρείας, νέος Μητροπολίτης Γουίνεας έξελέγη διά μεταθέσεως ό έως σήμερα Σεβ. Μητροπολίτης Άκκρας κ.Γεώργιος, νέος Μητροπολίτης Άκκρας έξελέγη ό έως σήμερα Θεοφιλ.Έπίσκοπος Μπουρούντι και Ρουάντας κ.Σάββας, νέος Έπίσκοπος Μπουρούντι και Ρουάντας ό Πανοσιολ. Άρχιμ. κ.Ίννοκέντιος Μπιακατόντα, ενώ πρώτος Έπίσκοπος τής Ήεράς Έπισκοπής Μπραζαβιλ και Γκαμπόν έξελέγη παμψηφεί ό Πανοσιολ. Άρχιμ. κ.Παντελεήμων Άράθυμος, Άρχιγραμματεϋς τής Ήεράς Συνόδου.

Εϋχόμεθα ή Κεφαλή τής Έκκλησίας μας ό Κύριος ήμϋν Ίησους Χριστός να δίνη τόν φωτισμό Του προς στήριξιν τών Όρθοδόξων πιστών και συνέχισι του Ήεραποστολικού έργου προς δόξαν Του.

«Χριστός Ανέστη...!
Χτυπάτε τīs καμπάνες
τῆς Ὁρθοδοξίας
σέ ὅλη τήν Ἀφρική,
σέ ὅλη τήν Ἀφρική,
σέ ὅλη τήν Ἀφρική.
Χτυπάτε τīs καμπάνες
τῆς Ὁρθοδοξίας,
Τīs καμπάνες
τῆς Ὁρθοδοξίας,
Τῆς Ὁρθοδοξίας,
ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ»

(Ἀπό τὰ τελευταία λόγια
τοῦ π. Χαρίτωνος)